

**NEDERLANDSE BIBLIOGRAFIE
OVER JEUGDGEZONDHEIDSZORG**

**BIBLIOGRAPHY ON SCHOOL HEALTH
IN THE NETHERLANDS**

**BIBLIOGRAPHIE D'HYGIENE SCOLAIRE
AUX PAYS-BAS**

1945-1965

**BIBLIOTHEEK NEDERLANDS INSTITUUT
VOOR PRAEVENTIEVE GEZONDHEIDSZORG TNO
POSTBUS 124, 2300 AC LEIDEN**

NEDERLANDS INSTITUUT VOOR PRAEVENTIEVE GENEESKUNDE

NEDERLANDSE BIBLIOGRAFIE
OVER
JEUGDGEZONDHEIDSZORG

door

A. C. M. VAN OLST
documentaliste

met een TEN GELEIDE

door

J. H. DE HAAS

AFDELING SOCIALE HYGIENE
NEDERLANDS INSTITUUT VOOR PRAEVENTIEVE GENEESKUNDE

Ten geleide

Vanaf de oprichting van de afdeling Sociale Hygiëne van het Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde in 1953 is een niet onbelangrijk deel van het speurwerk aan de jeugdgezondheidszorg gewijd.

In dit verband zijn door de eerste documentaliste van onze afdeling, Mejjuffrouw C. M. Schaap; naamlijsten samengesteld van de publikaties, die van 1945-1953 en van 1954-1956 in het Tijdschrift voor Sociale Geneeskunde over Schoolgeneeskunde zijn verschenen.*

Met dit voorbeeld voor ogen heeft haar opvolgster, Mejjuffrouw A. C. M. van Olst, de taak op zich genomen om een bibliografie samen te stellen van de nederlandse publikaties over jeugd(school)gezondheidszorg, die van 1945-1965 in verschillende periodieken of als afzonderlijke uitgave zijn verschenen. De term „jeugdgezondheidszorg” heeft na onze publikatie van 1961 over de Haagse schoolartsdienst geleidelijk ingang gevonden.

Vier medische tijdschriften vormen de belangrijkste bronnen voor deze bibliografie over jeugdgezondheidszorg: Tijdschrift voor Sociale Geneeskunde, Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde, Maandschrift voor Kindergeneeskunde en Voeding. Verslagen van vergaderingen en ingezonden stukken zijn niet gecatalogiseerd.

De plaatsruimte liet niet toe om de inhoud van periodieken, die op grensgebieden van de jeugdgezondheidszorg betrekking hebben, in deze bibliografie op te nemen. Wel zijn opgenomen rapporten van officiële instanties, congresverslagen, dissertaties en monografieën, die voor de schoolarts van belang zijn.

Een lijst van onderwijs-statistieken van het Centraal Bureau voor de Statistiek, die voor de schoolarts een onmisbaar basis-materiaal vormen, en een opgave van publikaties van de Wereldgezondheidsorganisatie over jeugdgezondheidszorg zijn aan deze bibliografie toegevoegd.

* TSG 32 (1954) 277, 35 (1957) 367

Het is ons bekend, dat de jeugdartsen naar het verschijnen van deze wegwijzer met belangstelling uitzien. Dit is begrijpelijk, nu de jeugdgezondheidszorg in Nederland geleidelijk op meer rationele wijze wordt beoefend dan vroeger het geval was.

Moge deze ontwikkeling worden versneld door de uitgave van deze bibliografie, die onderzoekers een snelle oriëntatie in de na-oorlogse nederlandse literatuur mogelijk maakt en een entree geeft tot buitenlandse publikaties. Ook de schoolarts zal zijn waarnemingen moeten toetsen aan beschrijvingen uit andere landen. Bij het verrichten van speurwerk kan de epidemiologische benadering niet meer worden gemist.

Bij raadpleging van de literatuur over bepaalde onderwerpen blijkt spoedig, dat in de jeugdgezondheidszorg research en evaluatie nog in de kinderschoenen staan. Zelfs van fundamentele vraagstukken op de schoolleeftijd — bv. progressie van myopie, het (verschuivend) ziektepatroon en groei en ontwikkeling naar sociaal milieu — is nog weinig bekend.

De toekomst roept met luide stem om beoefening van de jeugdgezondheidszorg op een wetenschappelijk verantwoorde wijze — in het belang van schoolkind, gezin en maatschappij — zonder aan menselijke verhoudingen en medische ethiek te kort te doen.

Leiden, Pinksteren 1966

J. H. de Haas

Inhoud

	blz.
Geschiedenis	9
Organisatie	10
Wettelijke regelingen	13
Registratie jeugdartsen	14
Taak en werkwijze van de schoolarts	15
Schoolgeneeskundig onderzoek	17
Schoolverpleegster	19
Schoolgeneeskunde bij voortgezet onderwijs	20
✓ Schooltandheelkunde	21
Gezondheidsvoorlichting	23
✓ Openluchtscholen	24
✓ Scholenbouw	25
✓ Schoolmeubilair en verlichting	28
Onderwijs	29
Voeding en voedingstoestand	30
Schoolmelk	35
Hemoglobine-gehalte	37
Struma	38
Groei en ontwikkeling	39
Menarche	42
Astma	43
Tuberculose	45
Tuberculine-reactie	47
B.C.G.	48

Infektieziekten en vaccinaties	49
Hartaandoeningen	52
Houdingsafwijkingen	53
Tonsillectomie	53
Andere aandoeningen	54
Ongevallen	55
Mortaliteit	57
Gehoor	59
Visus	62
Roken	63
Schoolverzuim	63
Gehandicapte kinderen	64
Kinderuitzending	67
Kleuterzorg	69
Jeugdpsychiatrie	71
Pedagogie en psychologie	73
Schoolmaatschappelijk werk	75
Schoolrijpheid	75
Beroepskeuze	76
Centraal Bureau voor de Statistiek: Onderwijsstatistieken	77
World Health Organization	78

Bronnen

TIJDSCHRIFTEN:

Tijdschrift voor Sociale Geneeskunde	TSG
Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde	NTvG
Maandschrift voor Kindergeneeskunde	MK
Voeding	V

UITGAVEN van:

Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen
Informatiecentrum voor Scholenbouw

RAPPORTEN

CONGRESVERSLAGEN

DISSERTATIES

MONOGRAFIEEN

De publikaties van de afdeling Sociale Hygiëne van het Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde, die op de jeugdgezondheidszorg betrekking hebben, zijn in deze bibliografie opgenomen.

Een opgave van alle publikaties van de afdeling Sociale Hygiëne van 1954-1964 is toegevoegd aan het artikel:

HAAS, J. H. DE, Sociaal-pediatriesch speurwerk; verantwoording van een tien-jarige. MK 32 (1964) 695

Geschiedenis

BERGINK, A. H., Schoolhygiëne in Nederland in de 19e eeuw. Veendam, Marko, 1965

BERGINK, A. H., Samuel Senior Coronel; zijn betekenis voor de sociale geneeskunde in Nederland. Dissertatie Leiden, 1960

DALMEIJER, J. J., Kinderhygiëne (De Afdeling Kinderhygiëne van de G.G. en G.D. te Amsterdam). TSG 28 (1950) 529

HAAS, J. H. DE, Van geneeskundig schooltoezicht via kindbescherming naar jeugdgezondheidszorg. TSG 39 (1961) 798

HOORN, I. VAN, De Nederlandse schoolwetgeving voor het lager onderwijs, 1796-1907. Groningen, Wolters, 1907

PUTTO, J. A., Uit de geschiedenis van de Haagse schoolartsdienst. TSG 37 (1959) 421

VRIES, D. DE, Verleden en toekomst der schoolgeneeskunde. TSG 30 (1952) 431; 31 (1953) 65; 111

Organisatie

- ALBARDA-HANKES DRIELSMA, H., et al., Over theorie en praktijk der schoolgeneeskunde. TSG 34 (1956) 661
- BERGINK, A. H., Bij het afscheid van Dr. J. C. Streng. TSG 36 (1958) 444
- Beschouwingen over het rapport Schoolgezondheidszorg; rapport van de schoolartsenkring Overijssel. TSG 38 (1960) 77
- BUIST, J., Naast de schoolarts óók anderen? TSG 33 (1955) 79
- Centrale Raad voor de Volksgezondheid: Schoolgeneeskundige diensten. Versl. Volksgezondh. (1965) 1349
- Centrum voor Staatskundige Vorming: Schoolgezondheidszorg; rapport van de commissie Souren. Den Haag, 1958 (ook verschenen in de serie Pedagogische Publicaties; nr. 2)
- CRAMER, C., De ontwikkeling van de schoolgeneeskunde. TSG 31 (1953) 469
- CRAMER, C., Schoolgeneeskunde, hoe verder? TSG 35 (1957) 59
- DALMEIJER, J. J., Toekomstmogelijkheden van de medisch-sociale jeugdzorg. TSG 25 (1947) 421
- DUYCK, E. M., Aspecten van de sociale pediatrie in Nederland (Recherches et aspects de la pédiatrie sociale aux Pays-Bas). Het Kind/l'Enfant 31 (1956) nr 6
- Gezondheidsraad: Interim-rapport „Schoolgeneeskundige diensten”. Versl. Volksgezondh. (1961) 1175
- HAAS, J. H. DE, Naar een nieuwe kinderhygiëne. Mens en Onderneming 10 (1956) 277
- HAAS, J. H. DE, Van geneeskundig schooltoezicht via kinderbescherming naar jeugdgezondheidszorg. TSG 39 (1961) 798
- HAAS, J. H. DE, with the assistance of J. C. van Wieringen & H. W. Rusbach, The school child in The Netherlands; a medical approach. The Hague, Ministry of Social Affairs and Public Health, 1963 English and French edition

- HORNSTRA, R., De organisatorische plaats der schoolgeneeskunde. TSG 34 (1956) 299
- KASTEEL, R. P. VAN DE, Over de sociale kinderygiëne. TSG 25 (1947) 417
- MEER, W. R. VAN DER, Organisatieproblemen van de schoolgeneeskunde. TSG 30 (1952) 434; 31 (1953) 90; 118
- MERCKELBACH, W. J. H. M., Organisatieproblemen van de schoolgeneeskunde. TSG 30 (1952) 433; 31 (1953) 85; 116
- MEULEMAN, L. E., De jeugdartsendienst in de Noord-Oostelijke Polder. TSG 38 (1960) 129
- MEULEMAN, L. E., et al., Beschouwingen over het rapport Schoolgezondheidszorg. TSG 38 (1960) 77
- MOL, CHR., School en gezondheidszorg. Breda, Stichting Paedagogisch Centrum, 1950
- Nederlands Congres voor Schoolgeneeskunde 1952, gehouden te Amsterdam. TSG 30 (1952) 431; (1953) 60; 109
- Ned. Ver. voor Schoolgeneeskunde en overige takken der Kinderygiëne: Rapport der Commissie „Samenwerking schoolpsychologen en schoolartsen”. TSG 39 (1961) 528
- Ned. Ver. voor Schoolgeneeskunde en overige takken der Kinderygiëne: Rapport „Opleiding in de schoolhygiëne”. TSG 38 (1960) 528
- PLANTING, G. J., Schoolhygiëne: onder de voet gelopen of tegenoffensief? TSG 35 (1957) 61
- PLANTING, G. J., De organisatie van de schoolhygiëne. TSG 37 (1959) 451
- Provinciale Commissie Sociaal Plan Noord-Brabant: Adviesinstanties voor het onderwijs in Noord-Brabant. Tilburg, c. 1960
- Provinciale Raad voor de Volksgezondheid in Utrecht:
Nota over de kinderygiëne in de provincie Utrecht. Utrecht, 1962
- Provinciale Raad voor de Volksgezondheid in Utrecht:
Rapport over de samenwerking van schoolgezondheidszorg en schoolpsychologische zorg in de provincie Utrecht. Utrecht, 1964

- QUERIDO, A., Schoolgeneeskunde en volksgezondheid. TSG 30 (1952) 432; 31 (1953) 73; 113
- SANTEMA, S., Schoolgezondheidszorg en schoolpsychologische zorg in één organisatie. TSG 43 (1965) 469
- Sectie voor Schoolgeneeskunde der Alg. Ned. Vereniging voor Sociale Geneeskunde: Onderzoek naar enige onderdelen van de organisatie en werkwijze van de Nederlandse schoolartsendiensten; rapport. TSG 26 (1948) 112
- TIMMER, H. J. S., Quo vadis? Schoolgeneeskundige! TSG 38 (1960) 13
- TIMMER, H. J. S. & W. HORDIJK, Schoolartsen, let op uw saeck! TSG 36 (1958) 287
- VEENEKLAAS, G. M. H., Een programma voor de gezondheidszorg van de jeugd. TSG 27 (1949) 147
- VLIJMEN, M. VAN, et al., Schoolgezondheidszorg; beschouwingen over het „rapport Souren c.s.” TSG 37 (1959) 69

Studiereizen

- ABERSON, H. E., Congrès d'Hygiène Scolaire et Universitaire, Parijs, Juni 1947. TSG 25 (1947) 329
- BAARTMAN, A. P. G., Gezondheidszorg voor de jeugd in Schotland. TSG 33 (1955) 360
- EERELMAN, J., Een schoolartsen-cursus te Parijs. TSG 35 (1957) 29
- GELDERMAN, C. J., Een studiereis van een schoolarts naar Zweden en Noorwegen. TSG 31 (1953) 159
- VRIES, D. DE, Met een internationale studiegroep van schoolartsen naar Denemarken en Nederland (April 1953). TSG 31 (1953) 467

Wettelijke regelingen

Besluit van de Secretarissen-Generaal van de Departementen van Sociale Zaken en van Binnenlandse Zaken betreffende de organisatie van de schoolartsendiensten. Nederlandse Staatscourant 27-5-1942, nr 100

Eerste uitvoeringsbesluit van den Secretaris-Generaal van het Departement van Sociale Zaken van het besluit van 27 Mei 1942 betreffende de organisatie van schoolartsendiensten. Nederlandse Staatscourant 30-9-1943, nr 190

Bouwbesluit kleuteronderwijs van 6-9-1957, gepubliceerd in het Staatsblad nr 361/1957

Bouwbesluiten lager onderwijs, geregeld bij KB van 1880 (Stbl. nr 167), 1880 (Stbl. nr 181), 1882 (Stbl. nr 59), 1882 (Stbl. nr 152), 1883 (Stbl. nr 41), 1884 (Stbl. nr 197); 1912 (Stbl. nr. 192), 1915 (Stbl. nr 408), 1921 (Stbl. nr 95), 1924 (Stbl. nr 48), 1930 (Stbl. nr 262), 1950 (Stbl. nr K404), 1959 (Stbl. nr 200)

ALBARDA-HANKES DRIELSMa, H., De medisch-hygiënische aspecten van de Wet op het Kleuteronderwijs. TSG. 35 (1957) 467

BEEK, M. N. TER, De paedagogische en organisatorische aspecten van de Wet op het Kleuteronderwijs. TSG 35 (1957) 467

BOS, E. H., De schoolgeneeskunde en het onderwijs. TSG 30 (1952) 433; 31 (1953) 79; 116

Commissie Schoolgeneeskundige Diensten van de Centrale Raad voor de Volksgezondheid: Prae-advies aan de Raad betreffende een wettelijke regeling van de schoolgezondheidszorg bij het Gewoon Lager Onderwijs in Nederland. Versl. Volksgezondh. (1965) 1355

HOORN, I. VAN, De Nederlandse schoolwetgeving voor het lager onderwijs, 1796-1907. Groningen, Wolters, 1907

KAADJK, C. K. J., Enige beschouwingen over het nieuwe bouwbesluit lager onderwijs. TSG 37 (1959) 683

LAAR, FLORA VAN, De betekenis van de 'Wet op de Bedrijfsgeneeskunde' voor werkende adolescenten. Mens en Onderneming 16 (1962) 142

LEEUWIS, M., Kleuteronderwijswet; enkele aspecten, die voor de schoolarts van belang zijn. TSG 37 (1959) 103

Ned. Ver. voor Schoolgeneeskunde en overige takken der Kinderhygiëne:
Motie der schoolartsen over een wettelijke regeling van de schoolhygiëne. TSG 37 (1959) 226; 463

Registratie jeugdartsen

Sociaal Geneeskundigen Registratie Commissie: Jeugdgezondheidszorg erkend als tak van Sociale Geneeskunde. TSG 40 (1962) 289

Sociaal Geneeskundigen Registratie Commissie: Tak jeugdgezondheidszorg. TSG 41 (1963) 21

Sociaal-Geneskundigen-Registratie Commissie: De scholing in de praktijk voor de tak jeugdgezondheidszorg. TSG 43 (1965) 889

Taak en werkwijze van de schoolarts

BROUWER, D., De schoolarts en de positieve gezondheidszorg. TSG 30 (1952) 315

BRUNA, A. J. M., Misverstanden rond de schoolgezondheidszorg. TSG 40 (1962) 169

BUMA, J. T., Gezondheidszorg in de onderwijssituatie op arbeidshygiënische basis. TSG 42 (1964) 808; 811; 858; 879; 906; 931; 947

CRAMER, C., De paedagogische taak van de schoolarts. TSG 24 (1946) 379

CRAMER, C., Het spreekuur van de schoolarts. TSG 27 (1949) 109

CRAMER, C., De taak van de schoolarts. TSG 32 (1954) 8

CRAMER, C., Komt de schoolgeneeskunde tot haar recht? TSG 34 (1956) 699

CRAMER, C., Gezondheidszorg in de onderwijssituatie, weerwoord van een schoolarts. TSG 43 (1965) 371

CROISSET VAN UCHELEN, G. Z. A., Schoolarts en huisarts. NTvG 92 (1948) 3682

DALMEIJER, J. J., Welke eisen moeten worden gesteld aan den schoolarts-kinderhygiënist? TSG 24 (1946) 47

DEELEN, J. B., Schoolgeneeskunst. TSG 39 (1961) 225

FREEVE, CHR. De schoolartsencursus 1948 en de taak van den schoolarts. TSG 26 (1948) 403

KALSBECK, J. W. H., Ergonomie en onderwijs. TSG 42 (1964) 802; 818

LEENEN, H., Schoolgezondheidszorg. TSG 37 (1959) 464

LOOIJEN, A., Schoolarts en wijkgebouw. TSG 30 (1952) 314

LOOIJEN, A., Schoolarts en leerkrachten. TSG 32 (1954) 395

LOOIJEN, A., Schoolarts in doorsnee. TSG 34 (1956) 474

Ned. Ver. voor Schoolgeneeskunde en overige takken der Kinderhygiëne:
Rapport der Commissie 'Taak en werkwijze van de schoolarts'. TSG
38 (1960) 431

Ned. Ver. voor Schoolgeneeskunde en overige takken der Kinderhygiëne:
Briefwisseling met de Kon. Ned. Mij. tot Bevordering der Geneeskunst
n.a.v. het beroepsgeheim van schoolartsen bij de uitwisseling van
medische gegevens. TSG 42 (1964) 751

PELS, K., Het beroepsgeheim en het werk van de schoolarts in teamverband.
TSG 37 (1959) 241

VRIES, D. DE, De taak van de schoolarts. TSG 27 (1949) 11

WERKHOVEN, L., Het werk van de schoolarts. TSG 34 (1956) 471

Werkprogramma van de schoolarts; beschouwing door de geneeskundige
inspecteurs van de volksgezondheid voor de Vereniging van School-
artsen in Noord-Brabant en Zeeland, alsmede voor de Vereniging van
Schoolartsen in Limburg. TSG 38 (1960) 421

WOENSDREGT, J., De schoolartsencursus 1954; eerste gedeelte: 21 april-
15 mei. TSG 32 (1954) 257

Schoolgeneeskundig onderzoek

- ALBADA, L. E. W. VAN, Intelligentie en lichamelijke gesteldheid; resultaten van een sociaal-geneeskundig onderzoek bij 10.000 schoolkinderen in de provincie Groningen. Dissertatie Groningen, 1956
- BROUWER, D., Een formulier voor gegevens van het onderzoek en adviezen aan de ouders of verzorgers. TSG 38 (1960) 537
- CRAMER, C., Het geneeskundig onderzoek van de kinderen van de vierde klas. TSG 33 (1955) 687
- CROISET VAN UCHELEN, G. Z. A., Jaarverslagen der schoolartsen. TSG 29 (1951) 266
- EERELMAN, J., Schoolhygiëne. Groningen, Wolters, 1962
- EERELMAN, J., & H. KUIPERS, Gezondheidszorg voor schoolkinderen. Assen, Van Gorcum, 1956
- GELDERMAN, C. J., Gezondheidszorg voor het schoolkind. Amsterdam, Nationale Federatie voor Kinderbescherming, c. 1961
- GELDERMAN, C. J., Is 'gericht onderzoek' bij schoolkinderen te verwezenlijken? TSG 33 (1955) 55
- GELDERMAN, C. J., en G. J. SCHMEINK, Richtlijnen voor keuringen. TSG 34 (1956) 628
- Gezondheidsraad: Periodiek geneeskundig onderzoek. Versl. Volksgezondh. (1960) 1523
- HORDIJK, W., Het schoolgeneeskundig onderzoek. TSG 37 (1959) 502
- KOCK, J. M. DE, De brief van de rectrix, directrice, rectoren en directeuren van de scholen voor V.H.M.O. te Amsterdam aan de ouders. TSG 35 (1957) 163
- LOOIJEN, A., De districts-schoolarts en de plattelands-wijkverpleegster. TSG 30 (1952) 246
- MEEREN, W. B. J. M. VAN DER, Jaarverslagen van schoolartsendiensten. TSG 39 (1961) 717

- MEULEMAN, L. E., Uit het leven van een schoolarts. TSG 34 (1956) 469
- Onderzoek naar de doelmatigheid van het periodieke onderzoek door de schoolarts (Mededelingen Gem. Centr. Bureau Openbare Gezondheidszorg Amsterdam; nr. 7). TSG 32 (1954) 54
- Onderzoek naar omstandigheden welke de gezondheidstoestand van het schoolkind bepalen (Mededelingen Gem. Centr. Bureau Openbare Gezondheidszorg Amsterdam; nr 8). TSG 32 (1954) 117
- PLANTING, G. J., Gericht onderzoek door de schoolarts. TSG 33 (1955) 135
- PLANTING, G. J., Schoolhygiëne – op de plaats rust? TSG 34 (1956) 701
- Richtlijnen voor de keuringen van aspirant leerlingen van lagere technische scholen. TSG 34 (1956) 41
- SANTEMA, S., Gezondheidszorg voor de oudere jeugd. TSG 40 (1962) 379
- WERF, E. VAN DER, Periodiek onderzoek van schoolkinderen in gezinsverband. TSG 35 (1957) 638
- WERKHOVEN, L., De betekenis van het routine-systematisch onderzoek voor de schoolarts. TSG 37 (1959) 481
- WIJN, J. F. DE, & G. M. VAN 'T LAND, Richtlijnen voor de methodiek van geneeskundig onderzoek van adolescenten op scholen. TSG 35 (1957) 355

Schoolverpleegster

BROUWER, D., Schoolartsen en schoolverpleegsters en 'health education' van de schoolgaande jeugd. TSG 36 (1958) 539

Ned. Ver. voor Schoolgeneeskunde en overige takken der Kinderhygiëne:
Rapport der Commissie 'Taak schoolverpleegster'. TSG 39 (1961) 318

Rapport inzake de Conferentie ter bestudering van de taak der schoolverpleegster; onder auspiciën van de Federatie van Nederlandse Verenigingen, die de belangen van de verpleging en de verplegenden behartigen. Amsterdam, 1958

ROOSENBURG, E. S., De taak van de verpleegster bij het schoolgeneeskundig onderzoek van adolescenten. T.Ziekenverpl. 11 (1958) 242

VLIJMEN, M. H. A. J. VAN, Schoolverpleegster en huisbezoek. TSG 35 (1957) 505

WERF, E. VAN DER, Schoolverpleegster, schoolarts, periodiek geneeskundig onderzoek. TSG 34 (1956) 655

Schoolgeneeskunde bij voortgezet onderwijs

- BAARTMAN, A. P. G., et al.,** Geneeskundig schooltoezicht op scholen voor voorbereidend hoger- en middelbaar onderwijs. TSG 38 (1960) 43
- BROUWER, D.,** Geneeskundige verklaring op grond van de Nijverheidsonderwijswet. TSG 28 (1950) 160
- BRUNA, A. J. M.,** School- en universiteitsgeneeskunde en -hygiëne; vierde internationaal congres te Rome 1963. TSG 42 (1964) 300
- Commissie tot Bevordering van goede onderwijsmethoden voor het algemeen vormend nijverheidsonderwijs voor meisjes; subcommissie voor de lichamelijke opvoeding: Onderzoek naar de lichamelijke conditie van leerlingen van de primaire opleiding aan nijverheidsscholen voor meisjes, rapport met bijlagen.** 's-Gravenhage, Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, 1959
- DROGENDIJK, A. C.,** Chr. Middelbaar en V.H.O. en het geneeskundig schooltoezicht. Den Haag, 1951
- DROGENDIJK, A. C.,** Geneeskundig schooltoezicht en middelbaar onderwijs. TSG 29 (1951) 409
- DROGENDIJK, A. C.,** School, puber en medicus. TSG 30 (1952) 247
- MUNTENDAM, P.,** Geneeskundig schooltoezicht op scholen voor middelbaar- en voorbereidend hoger onderwijs. TSG 32 (1954) 255
- Ned. Ver. voor Schoolgeneeskunde en overige takken der Kinderhygiëne:** Rapport 'Geneeskundig schooltoezicht op scholen voor VHMO'. TSG 38 (1960) 43
- SANTEMA, S.,** Gezondheidszorg op de ambachtsschool. TSG 37 (1959) 133
- 'Schoolarts', De grote trek. TSG 27 (1949) 294
- STIEL, F. W.,** Geneeskundig schooltoezicht en middelbaar onderwijs. TSG 30 (1952) 99
- VELEMA, E.,** Het oriëntatiejaar voor het lager technisch onderwijs; een empirisch-pedagogische onderzoek. Groningen, Wolters, 1963 (Mededelingen van het Nutseminarium voor de Pedagogiek te Amsterdam; nr 69)
- VOLKERS, G. H.,** De invloed van de industrialisatie op de gezondheid van het fabrieksmeisje. TSG 30 (1952) 268; 463

Schooltandheelkunde

- BACKER DIRKS, O., Fluortoediening als cariesprophylacticum. V 16 (1955) 315
- BACKER DIRKS, O., De educatieve zijde van de schooltandverzorging. TSG 37 (1959) 249
- EIBRINK JANSEN, G. A. H., De afdeling Schooltandverzorging (van de GGD te 's-Gravenhage). TSG 39 (1961) 811
- FEITSMAN, J. W., Nog eens 'schooltandverzorging'. TSG 37 (1959) 793
- Gezondheidsraad: Cariëspreventie met fluoriden. Versl. Volksgezondh. (1960) 867
- HOOFT, W. J. VAN DER, Acuut gevaar voor de schooltandverzorgingsdiensten. TSG 33 (1955) 97
- HOUWINK, B., Tandsteen bij kinderen. Dissertatie Utrecht, 1963
- JONKER, H., Schooltandverzorging: De jonge volksmond. TSG 40 (1962) 81
- MUNTENDAM-ISEBREE MOENS, M., Mondverzorging bij kleuters als prophylactische maatregel. TSG 24 (1946) 219
- Nederlandse maatschappij tot bevordering der tandheelkunde, Rapport betreffende de georganiseerde tandheelkundige verzorging van de jeugd, voor zover deze de 1e t/m 6e klasse van de Lagere School bezoekt. 's-Gravenhage, ca 1955
- NEDERVEEN-FENENGA, M., & T. C. J. WEDDEPOHL, De resultaten van de locale aanwending van natriumfluoride op de blijvende elementen van het gebit van leerlingen van de lagere school. TSG 36 (1958) 134
- NEDERVEEN-FENENGA, M., R. LUYKEN, & A. SCHOUSTRA, Het verband tussen voeding en tandcariës bij Amsterdamse schoolkinderen. V 20 (1959) 263
- Ouwehand, W., Stimuleren van goede mond-hygiënische verzorging bij jeugdig fabriekspersoneel. TSG 40 (1962) 460

PAESI, F. E., Schooltandverzorging. TSG 24 (1946) 221

SANTEMA, S., Verzorging van het gebit van schoolgaande adolescenten; enkele notities n.a.v. het rapport 'Tandheelkundige voorziening in Nederland'. TSG 37 (1959) 755

SCHILSTRA, A. J., Een regionaal onderzoek naar de dentitie van het blijvende gebit. TSG 39 (1961) 711

STEYLING-LINDEBOOM, G. J., W. J. STEYLING, & P. H. A. IN 'T ZANDT, De toestand van het gebit gedurende de oorlog en vlak daarna. TSG 26 (1948) 293

VRIES, D. DE, Schoolartsendiensten, schooltandverzorging en de school. TSG 27 (1949) 342

VRIES, D. DE, Nogmaals: schoolartsdienst, schooltandverzorging en de school. TSG 28 (1950) 31

VRIES, D. DE, Tandcaries bij kinderen en gezinsgrootte. TSG 31 (1953) 181

ZWAARDEMAKER, J. B., Caries dentium en fluor. TSG 30 (1952) 204

Gezondheidsvoorlichting

- BRINKER, C. H. DEN**, Sociaal hygiënische voorlichting op een huishoudschool. TSG 36 (1958) 513; 567
- BROUWER, D.**, Het schoolgezondheidsprogramma, de onderwijskrachten en hun opleiding. TSG 31 (1953) 40
- BROUWER, D.**, Schoolartsen en schoolverpleegsters en 'health education' van de schoolgaande jeugd. TSG 36 (1958) 539
- Centrale Raad voor de Volksgezondheid**: Advies betreffende de gezondheidsvoorlichting en -opvoeding in Nederland. Versl. Volksgezondh. (1962) 1061
- DALMEIJER, J. J.**, Hygiëne van de school en het kind. TSG 26 (1948) 324; 459
- DOELEMAN, F.**, Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding op de lagere school. TSG 39 (1961) 581
- DOELEMAN, F.**, De gezondheidsvoorlichting en -opvoeding op de lagere school; toelichting op het pre-advies. TSG 39 (1961) 737
- EERELMAN, J.**, De bijdrage van het Kweekschoolonderwijs. TSG 39 (1961) 748
- FOSSEN, J. W.**, De bijdrage van het Kweekschoolonderwijs; co-referaat. TSG 39 (1961) 754
- GERLAGH, M.**, Sexuele voorlichting en opvoeding. TSG 36 (1958) 274
- HAGENBEEK, J. H.**, De onderwijzer en de gezondheidsopvoeding. TSG 38 (1960) 625
- HART DE RUYTER, TH.**, Schoolarts en geestelijke hygiëne. TSG 27 (1949) 379
- HEYMANS, D.**, De Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst en de lichamelijke opvoeding en sport. TSG 41 (1963) 763
- KEESOM, J. M., & Y. G. M. SANGEN**, Enquête over voedingsonderwijs op Lagere scholen te 's-Gravenhage. V 26 (1965) 220

- KOUWENHOVEN, M., en W. B. J. M. VAN DER MEEREN, Zwemmen. TSG 40 (1962) 463
- LOOIJEN, A., Schoolarts en schoolhygiëne. TSG 33 (1955) 357
- PLANTING, G. J., Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding op de lagere school; co-referaat. TSG 39 (1961) 743
- ROLAND, FRATER, De praktijk van de gezondheidszorg in de klas. TSG 39 (1961) 757
- Taak van de school bij de gezondheidsopvoeding; verslag van een commissie, ingesteld door de Ned. Bond voor Moederschapszorg en Kinderhygiëne. TSG 33 (1955) 503
- VEEN, Y. N. VAN DER, Sexuele voorlichting aan jongeren; een onderzoek bij 21- en 22-jarigen. 's-Gravenhage, NVSH, 1963
- VRIES, D. DE, De bijdrage van de schoolarts. TSG 39 (1961) 739

Openluchtscholen

- MULDER, W. G., Sociaal-psychiatrische aspecten van de openluchtschool. TSG 42 (1964) 501
- SAJET, B. H., Openluchtscholen in Nederland. Purmerend, Muusses, 1962

Scholenbouw

W BAKKUM, P., Vernieuwing van het onderwijs en de moderne scholenbouw. TSG 26 (1948) 302; 441

W BAKKUM, P., De functie van het schoolgebouw. Paed. Studiën 30 (1953) 45 blz.

W BOEKHOLD, J. P., et al., Richtlijnen voor de bouw van kleuterscholen. Purmerend, Muusses, 1949

W Bouwbesluit kleuteronderwijs van 6-9-1957, gepubliceerd in het Staatsblad nr 361/1957

W Bouwbesluiten lager onderwijs, geregeld bij KB van 1880 (Stbl. nr 167), 1880 (Stbl. nr 181), 1882 (Stbl. nr 59) 1882 (Stbl. nr. 152), 1883 (Stbl. nr 41), 1884 (Stbl. nr 197), 1912 (Stbl. nr 192); 1915 (Stbl. nr 408), 1921 (Stbl. nr 95), 1924 (Stbl. nr 48), 1930 (Stbl. nr 262), 1950 (Stbl. nr K404), 1959 (Stbl. nr 200)

W Bouwcentrum:

- W* — Evaluation and comparison of schoolbuildings, Rotterdam, 1962
 - W* — Primary schools in England & Wales and The Netherlands. Rotterdam, 1962
 - W* — Primary schools in Denmark. Rotterdam, 1964
 - W* — Primary schools in Hamburg. Rotterdam, 1964
 - W* — Primary schools in Sweden. Rotterdam, 1964
 - W* — Schoolbuilding abstracts. Rotterdam, 1962
- Publicaties in de serie 'International Schoolbuilding Documentation'

W BROUWER, D., Het tekort aan gymnastieklokalen bij het lager onderwijs (GLO, VGLO en ULO) in Gelderland naar de toestand op 1 juli 1960; uitkomst van een enquête. TSG 38 (1960) 665

DUDOK, W. M., De plaatsing van het schoolgebouw in de stad. TSG 26 (1948) 322; 456

HOORN, I. VAN, De Nederlandse schoolwetgeving voor het lager onderwijs, 1796-1907. Groningen, Wolters, 1907

W KAAJIK, C. K. J., Enige beschouwingen over het nieuwe bouwbesluit lager onderwijs. TSG 37 (1959) 683

- LEUPEN, J., Het moderne schoolgebouw. TSG 26 (1948) 313; 451
- LOJENGA, W. J., Hygiëne van het schoolgebouw. TSG 25 (1947) 361; 26 (1948) 306; 446
- MAAS, W. A., Moderne scholenbouw. TSG 25 (1947) 368
- Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen: School building and equipment in relation to teaching requirements. The Hague, 1956. Engelse en Franse editie
- Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen: Richtlijnen voor de bouw en inrichting van gymnastieklokalen en voor de aanleg van oefenplaatsen en speelterreinen. 's-Gravenhage, 1960
- Ministry of Education, Arts, and Sciences: Report of the international conference on schoolbuilding, held in Rotterdam, Bouwcentrum, 22-24 September 1964
- MOURIK, W. J. G. VAN, Ligging van de school ten plattelande. TSG 26 (1948) 328; 464
- mint*
Nieuwe schoolgebouw, Het, voor kind en gemeenschap; rapport van de gemeentelijke studiecmissie voor de bouw van nieuwe scholen voor het kleuteronderwijs en het lager onderwijs te Amsterdam. Amsterdam, 1950
- nieu*
Stichting Bouw: Monografie over scholenbouw. 's-Gravenhage, 1947
- SOMERMEIJER, W. H., Economische aspecten van de scholenbouw in Nederland
 - POLAK, F. L., Tien-jarenplan voor scholenbouw
- Stichting Informatiecentrum voor Scholenbouw (ICS)
- Publikaties in de serie 'Documentatie Bouwwezen'
 - Kleuterscholen. Rotterdam, 1963
 - Kweekscholen. Rotterdam, 1962
 - Lagere scholen in Engeland & Wales. Rotterdam, 1963
 - Scholen, 1956-1961
 - Scholen voor debielen. Rotterdam, 1964
 - Scholen voor gewoon lager onderwijs (studieprijsvraag 1959). Rotterdam, 1959

Stichting Informatiecentrum voor Scholenbouw (ICS)

Overige publicaties

- - Rapport inzake 'Studie gebruik lagere school'. 2 dln. Rotterdam, 1962
- - Systeembouw voor scholen. 's-Gravenhage, 1962 (ICS Brochuren; nr 2)
- - Systemen voor scholenbouw. Rotterdam, 1964

Stichting Informatiecentrum voor Scholenbouw en Bouwcentrum

Schoolgebouwen in Nederland. Rotterdam, 1964

Stichting Informatiecentrum voor Scholenbouw en Stichting Ruimte voor de Jeugd: Scholen en vrijetijdscentra; meervoudig gebruik van beschikbare ruimten. Rotterdam, 1963

Vereniging van Nederlandse Gemeenten:

- De nieuwe school voor het lager onderwijs. 's-Gravenhage, 1953 (VNG Blauwe reeks; nr 13)
- De nieuwe kleuterschool. 's-Gravenhage, 1959 (VNG Blauwe reeks; nr 29)

VRIES, D. DE, Medisch-hygiënische richtlijnen voor de bouw, inrichting en verzorging van kinderbewaarplaatsen. TSG 40 (1962) 467

→ **WAART, A. DE, De nieuwe kleuterschool. TSG 38 (1960) 241**

Schoolmeubilair en verlichting

- BERGINK, A. H., Normalisatie van schoolmeubilair. TSG 37 (1959) 35
- FORTUIN, G. J., De verlichting van de schoollokalen. TSG 26 (1948) 165
- JONKER, J. J., Het nieuwe schoolmeubilair. 's-Gravenhage, Stichting Nederlands Normalisatie Instituut, 1959
- KAALK, C. K. J., Normen van en voor schoolmeubilair. TSG 32 (1954) 260
- KRUGER, A. J., P. B. ORNEE, en J. VAN DEN EIJK, Zwarte of gekleurde schoolborden. TSG 31 (1953) 527
- Ned. Ver. voor Schoolgeneeskunde en overige takken der Kinderhygiëne: Verlichting van VHMO-scholen. TSG 40 (1962) 90
- PUTTO, J. A., Groene schoolborden – ondoeltreffend. TSG 26 (1948) 471
- Miel* / Schoolmeubilair (publikatie van de Studiecommissie voor Scholenbouw; nr 1). TSG 29 (1951) 234
- Stichting Ratiobouw (Stichting tot rationalisatie van het bouwen):
Rapport inzake de verlichting van scholen in Nederland. Rotterdam, 1961
- WAART, A. DE, Schoolmeubilair, medisch-hygiënisch beschouwd. TSG 37 (1959) 433

Onderwijs

Centraal Bureau voor de Statistiek: De ontwikkeling van het onderwijs in Nederland, 1850-1950, Utrecht, 1951

CRAMER, C., Het basisonderwijs op de Nederlandse school. TSG 33 (1955) 194

IDENBURG, Ph. J., Schets van het Nederlandse schoolwezen. Groningen Wolters, 1960

Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen: Het onderwijs in Nederland. 's-Gravenhage, 1960
Nederlandse, Engelse, Franse en Duitse editie

Ministerie van Onderwijs (Kunsten) en Wetenschappen: Het onderwijs in Nederland; jaarlijkse uitgave

Nederlandse Onderwijzersvereniging: Nieuwe onderwijsvormen voor 5- tot 13- à 14-jarigen; kleuteronderwijs – basisonderwijs – brugonderwijs; rapport van een studiec commissie. Amsterdam, 1965

Nutseminarium voor Paedagogiek aan de Universiteit van Amsterdam: Schoolkinderen uit onderscheiden Nederlandse milieus. Groningen, Wolters, 1959-1961. 2 dln (Mededelingen nr 62 en 67)

NIJKAMP, W. M., Van begijneschool naar kleuterschool. Groningen, Wolters, 1963

Provinciale Commissie Sociaal Plan Noord-Brabant: Adviesinstanties voor het onderwijs in Noord-Brabant. Tilburg, c. 1960

Wiardi Beckmanstichting: Structuurplan voor het onderwijs. Dl 1: Kleuter-
verzorging, kleuteronderwijs, basisonderwijs, brugonderwijs. Amsterdam, 1965

WIJNKOOP, A. A. VAN, Verder leren; een sociologisch onderzoek naar de differentiële deelneming van sociale milieus aan de diverse schoolsoorten van voortgezet onderwijs. Dissertatie Amsterdam G.U., 1965

Voeding en voedingstoestand

- AALBERS, J. G., Voeding en voedingstoestand van het schoolkind ten plattelande; een sociaal geneeskundig onderzoek in Drente. V 17 (1956) 235
- BOTTEMA, H., Voeding en kleutervoeding. Kleuterwereld 3 (1957) 27; 41
- CRAMER, C., Voedingsvoorlichting in de bollenstreek. TSG 30 (1952) 101
- CREVELD, S. VAN, Deficiënties bij kinderen boven de zuigelingenleeftijd. TSG 27 (1949) 115
- DAVEL, J., & J. H. P. JONXIS, Over de optimale hoeveelheid eiwit in de voeding van kinderen tussen 2 en 7 jaar. V 9 (1948) 244
- DONATH, W. F., H. C. VAN DER MEULEN-VAN EYSBERGEN, & J. F. DE WIJN, Voeding en voedingstoestand van de Leidse schoolkinderen (samenvatting van Verhandeling NIPG nr 22). V 14 (1953) 459
- GELDERMAN, C. J., Schoolvoeding in Engeland. V 6 (1944/1946) 223
- HAAS, J. H. DE, & J. H. POSTHUMA, Nederlandsche kinderen in Japansche interneringskampen op Java. NTvG 90 (1946) 1530
- HAAS, J. H. DE, Kindervoeding van embryo tot adolescent. V 12 (1951) 411
- HAAS, J. H. DE, De voeding van de adolescent. In: Jansen. B.C.P. (red.), Moderne voedingsleer, 1960, p. 469
- HAAS, J. H. DE, et al., Eiwitbehoefte van kinderen. TSG 36 (1958) 307
- HARTOG, C. DEN, Schoolartsen en voedselvoorlichting. TSG 27 (1949) 140
- HARTOG, C. DEN, Het Haagse schoolkinderonderzoek 1949 en 1950. V 12 (1951) 437
- HARTOG, C. DEN, Schoolvoeding. V 14 (1953) 492
- HARTOG, C. DEN, Enige gedachten over een toekomstige voedingsvoorlichting. V 15 (1954) 159
- HARTOG, C. DEN, Een tussenmaaltijd op school. V 15 (1954) 361

- HARTOG, C. DEN, & G. A. H. BROEKEMA, De voeding in enige inrichtingen in Nederland. V 13 (1952) 141
- HEIJDEN, I. VAN DER, Richtlijnen ter bepaling der verbetering van de voedingstoestand door kinderuitzending. TSG 25 (1947) 134
- HOLTZ, M., De relatieve betekenis van het niet lichamelijk actief zijn en een te grote voedselopneming voor de energiebalans van vetzuchtige middelbare schoolmeisjes. V 18 (1957) 583
- HORDIJK, W., De bepaling van de voedingstoestand van het schoolgaande kind met behulp van de Peledisi-index volgens Von Pirquet. TSG 32 (1954) 375
- JANS, L., Voedingsonderwijs voor kinderen in de Verenigde Staten vanaf 1900. V 20 (1959) 205; 402; 21 (1960) 193
- JANSEN, B. C. P., Voeding. TSG 27 (1949) 90
- KAAJK, C. K. J., Voeding en voedingstoestand van het schoolkind ten plattelande. Dissertatie Leiden, 1955
- KAAJK, C. K. J., Het kind en zijn eetlust. NTvG 102 (1958) 1496
- KAAJK, C. K. J., Nog eens de voedingstoestand van het schoolkind in Nederland. TSG 38 (1960) 613
 – WIJN, J. F. DE, Kanttekeningen bij dit artikel. TSG 38 (1960) 619
 – EEKELLEN, M. VAN, Beschouwingen naar aanleiding van de voorgaande artikelen. TSG 38 (1960) 621
- LAMBERTS, J. H., Onderzoek naar de voedingstoestand van Rotterdamse schoolkinderen. Dissertatie Utrecht, 1947
- LAMBERTS, J. H., De voedingstoestand van de Rotterdamse schoolkinderen na 1945. TSG 28 (1950) 239
- LAMBERTS, J. H., Een onderzoek naar de sociale toestand, de voedingstoestand en het intelligentiequotiënt van Rotterdamse schoolkinderen in 1947, 1949 en 1951. TSG 30 (1952) 347
- NEDERVEEN-FENENGA, M., R. LUYKEN, en A. SCHOUSTRA, Het verband tussen voeding en tandcariës bij Amsterdamse schoolkinderen. V 20 (1959) 263

- Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde: Voeding en voedings-
toestand van schoolkinderen en een groep jonge arbeiders te Leiden
(1950-1951). Leiden, 1953 (Verhandelingen NIPG; nr 22)
- Onderzoek naar den voedingstoestand van schoolkinderen te Amsterdam,
1935-1945 (Mededelingen Bureau Bedrijfsconrôle en Statistiek G.G.
en G.D., Amsterdam; nr 1). TSG 23 (1945) 106
- Onderzoek naar den voedingstoestand van schoolkinderen te Amsterdam,
1946 (Mededelingen Bureau Bedrijfsconrôle en Statistiek G.G. en
G.D., Amsterdam; nr 2). TSG 24 (1946) 298
- Onderzoek naar den voedingstoestand van schoolkinderen te Amsterdam,
1947 en 1948 (Mededelingen G.G. en G.D., Amsterdam; nr 4). TSG
26 (1948) 361
- Samenvattend rapport over het onderzoek naar de voedingstoestand van
Amsterdamse schoolkinderen, 1951 (Mededelingen Gem. Centraal
Bureau van de Openbare Gezondheidszorg, Amsterdam; nr 2). TSG
30 (1952) 136
- Onderzoek naar de voedingstoestand van schoolkinderen te Zaandam en
omgeving, V 15 (1954) 544
- SANTEMA, S., Voeding van leerlingen van een Lagere Technische School.
I. Menu, voedingsmiddelen en kostprijs. V 22 (1961) 41
II. Calorieën- en nutriëntenwaarde. V 24 (1963) 103
- SANTEMA, S., Voeding van mannelijke adolescenten; een onderzoek naar
de voeding en voedingsgewoonten van ambachtsscholieren te Leiden.
Dissertatie Leiden, 1961 (Verhandelingen Ned. Inst. Praev. Geneesk.;
nr 51)
- SANTEMA, S., & J. F. DE WIJN, Voedingsvoorlichting aan oudere jongens.
TSG 38 (1960) 379
- SCHAIK, TH. F. S. M. VAN, De betekenis van gezinsgrootte en geboortenum-
mer voor de voeding en de voedings- en gezondheidstoestand van
schoolkinderen. Dissertatie Wageningen, 1961
- SCHAIK, TH. F. S. M. VAN, Het voedingsonderzoek; de verschillende metho-
dieken en technieken, hun waarde en hun toepassing. V 22 (1961) 62

- SCHAIK, TH. F. S. M. VAN, De betekenis van gezinsgrootte en geboortenummer voor de voeding en de voedings- en gezondheidstoestand van schoolkinderen. V 23 (1962) 104
- STEEN, J. C. VAN DER, & N. DAMEN-VAN HAPERT, Voedingsleer bij het VHMO. V 25 (1964) 62; TSG 42 (1964) 57
- STRENG, J. C., Over de beoordeling van de voedingstoestand in de praktijk. MK 14 (1946) 67
- SWAAK, A. J., Onderzoek naar de voeding en voedingsgewoonten bij meisjes van 14-23 jaar in Maastricht en omgeving. V 16 (1955) 956
- SWAAK, A. J., Een geneeskundig onderzoek naar de voeding en voedingstoestand van meisjes van 14-24 jaar in Maastricht en omstreken. V 22 (1961) 513
- TJALMA, F. E., et al., Een onderzoek naar de voeding van kleuters te Bennekom. I. Vergelijking van twee enquêtemethodieken. V 25 (1964) 248
SCHAIK, TH. F. S. M. VAN, et al., II. Het voedingspatroon en de voeding van de kleuters. V 25 (1964) 366
- VEEN, J. M., De voeding van schipperskinderen aan boord en in de internaten. V 24 (1963) 406
- Voedingsraad: Onderzoek naar de voeding en voedingstoestand van schoolkinderen in tien grote steden in 1951 en 1952. V 19 (1958) 393
- Voedingsraad: Controle op de ontwikkeling van de Nederlandse voeding. In: Verslag over de werkzaamheden van de Voedingsraad in 1963. V 25 (1964) 527
- Voedingsraad: De voeding en voedingstoestand van in Nederland woonachtige Ambonese kinderen in de herfst van 1961. In: Verslag over de werkzaamheden van de Voedingsraad in 1963. V 25 (1964) 528
- Voedingstoestand van Leidse schoolkinderen en enkele jeugdige arbeiders (samenvatting Verhandelingen NIPG; nr. 22). V 15 (1954) 78
- Voorlichtingsbureau voor de Voeding: De voeding in kindertehuizen. V 21 (1960) 119
- WINCKEL, CH. W. F., Voeding en voedingstoestand van schoolkinderen in de grote steden van Nederland (bespreking van het verslag van de Voedingsraad). NTvG 102 (1958) 2387

- WINTERNITZ, P., Voeding en voedingstoestand in het schoolartsendistrict Oss. V 18 (1957) 184
- WIJN, J. F. DE, Over een onjuiste methode van het beoordelen der voedings-
toestand van schoolkinderen ener bevolking. V 13 (1952) 102
- WIJN, J. F. DE, Het tweede ontbijt voor oudere scholieren. V 19 (1958) 360
- WIJN, J. F. DE, De middagmaaltijd voor oudere scholieren. V 20 (1959) 45
- WIJN, J. F. DE, Kritische samenvatting van onderzoeken naar de voe-
dingstoestand van het schoolkind in Nederland 1953-1958. TSG 38
(1960) 141

(School)melk

- ALKEMADE, TH., et al., Het gebruik van melk en kaas bij jeugdigen in de industrie. V 17 (1956) 371
- BUIST, J., Schoolmelkverstrekking. TSG 30 (1952) 417
- DOLS, M. J. L., Standpunt van de Voedingsraad met betrekking tot de verstrekking van melk op scholen. V 22 (1961) 385
- HAAS, J. H. DE, Voedingswaarde van melkeiwit en melkvet. Ned. Melk en Zuivel T. 12 (1958) 49; V 19 (1958) 343
- HARTOG, C. DEN, Melk als volksvoedsel. TSG 28 (1950) 175
- HARTOG, C. DEN, De betekenis van schoolmelk; standpunt van de Voedingsraad ten aanzien van de verstrekking van melk op school. V 18 (1957) 593
- HARTOG, C. DEN, Milk in the human diet. V 23 (1962) 498
- HARTOG, C. DEN & J. H. DE HAAS, Enquête naar het melk- en kaasverbruik bij schoolkinderen op het platteland. V 17 (1956) 12
- HILFMAN, M. H., De betekenis van schoolmelk (Bespreking van standpunt van de Voedingsraad). NTvG 101 (1957) 2391
- KAAIJK, C. K. J., De invloed van melkgebruik op het schoolkind. TSG 34 (1956) 451
- KAAIJK, C. K. J., Schoolmelk; enige beschouwingen over de schoolmelk, mede gezien in verband met de voedingstoestand en ontwikkeling van het kind. TSG 37 (1959) 107
- MEIJER, H. C., De schoolmelkvoorziening voor de opgroeiende jeugd. TSG 34 (1956) 227
- MEIJER, H. C., De Voedingsraad over de betekenis van schoolmelk. TSG 35 (1957) 639
- ORNEE, P. B., Onderzoek naar de resultaten van menuverbetering door voorlichting of extra melkvoeding bij schoolkinderen. Dissertatie Amsterdam, 1956

- ORNEE, P. B., Onderzoek naar de resultaten van menuverbetering door voorlichting of extra melkvoeding bij schoolkinderen. V 18 (1957) 29
- Provinciale Raad voor de Volksgezondheid in Groningen: Schoolmelkvoorziening in de provincie Groningen. Groningen 1965
- SANTEMA, S., Voedingswaarde van melk en melkproducten in het menu van een groep mannelijke adolescenten. T. Ned. Ver. Diët. 15 (1960) 25
- SCHAIK, TH. F. S. M. VAN & H. KOSTEN-ZOETHOUT, De rol, die ontbijt en schoolmelk vervullen in de eiwitvoorziening van achtjarige schoolkinderen. V 25 (1964) 545
- Voedingsraad: Standpunt van de Voedingsraad met betrekking tot de verstrekking van melk op scholen. Versl. Volksgezondh. (1961) 1137
- Vos, M. DE, Schoolmelkvoorziening. TSG 40 (1962) 384

Hemoglobine-gehalte

- ADAM, H. F.**, Een sociaal, paediatrische studie van het Hb.gehalte van 5009 schoolkinderen van 4 t/m 14 jaar. Dissertatie Utrecht, 1963
- ADAM, H. F.**, De verlaagde haemoglobine-waarde bij schoolkinderen. I. II. TSG 42 (1964) 550; 791
- BOEKHOLD, J. P., & C. A. G. NASS**, Haemoglobinegehalte bij schoolkinderen in oorlogstijd. V 6 (1944/1946) 176
- JONG, M. A. DE**, Bloeddruk en haemoglobine gehalte bij schoolkinderen. TSG 32 (1954) 113
- TIMMER, J.**, Een onderzoek naar de haemoglobinewaarden bij jonge kinderen te Oude-Pekela. TSG 41 (1963) 445
- VRIES, D. DE**, Onderzoek naar het haemoglobine-gehalte van ruim 4000 schoolkinderen. TSG 30 (1952) 241
- WJN, J. F. DE, & H. W. RUSBACH**, Het haemoglobine-gehalte van Nederlandse schoolkinderen en adolescenten. NTvG 105 (1961) 1028

Struma

- BROUWER, D.**, Enkele aspecten van het endemisch struma op de N.O. Veluwe. TSG 29 (1951) 43
- HORDIJK, W.**, Endemisch struma in de districtsschoolartsdienst Waalwijk. TSG 31 (1953) 543
- KOOPAL, A. A.**, Kropbestrijding en geijodeerd bakkerszout (Jobrozo). TSG 29 (1951) 50
- PASMA, F.**, Endemisch struma in de Z.O. hoek van Friesland. TSG 24 (1946) 24
- PASMA, F.**, Struma en aangeboren doofstomheid. TSG 24 (1946) 87
- PASMA, F.**, De endemische krop en haar gevolgen in den Z.O. hoek van Friesland. Dissertatie Utrecht, 1947
- PASMA, F.**, Aangeboren gebreken als gevolg van voedingstekorten. TSG 25 (1947) 177; 26 (1948) 57
- PASMA, F.**, et al., De endemische krop in Nederland. Assen, Van Gorcum, 1959 (Publ. Gezondheidsorganisatie T.N.O., Series A; 2)
- VRIES, D. DE**, Over de statistische samenhang van het voorkomen van myopie en struma bij schoolkinderen. TSG 28 (1950) 79
- WIJN, J. F. DE**, Vergelijkend onderzoek naar de lichamelijke groei en ontwikkeling van struma- en struma-vrije schoolkinderen. MK 33 (1955) 132

Groei en ontwikkeling

BINK, B., Het lichamelijk prestatievermogen bij kinderen en adolescenten. MK 33 (1965) 352

CROUGHS, R. W. M., Schildklierfunctie-onderzoek op de kinderleeftijd in het bijzonder met behulp van radioactief jodium. Dissertatie Groningen, 1965

DOOREN, L. J., H. H. VAN GELDEREN, & H. D. HAMMING, Testisgrootte en pubesbehandling bij jongens van 10-15 jaar. NTvG 107 (1963) 1519

GELDEREN, H. H. VAN, Enige problemen bij het gebruik van de Greulich-Pyle skeletatlas en de Bailey-tabellen bij Nederlandse kinderen. MK 33 (1965) 121

GORTER, F. J., & J. H. DE HAAS, Gewicht en lengte van 30.000 schoolkinderen te Batavia. MK 15 (1047) 154

HAAS, J. H. DE, De biologische ontwikkeling van de kleuter. Het Kind (1958) 65

HAAS, J. H. DE, & J. F. DE WIJN, Le développement biologique de l'adolescent. l'Enfance 11 (1958) 315

HEYCOP TEN HAM, M. W. VAN, Over de groei van schooljongens. TSG 32 (1954) 276

HORDIJK, W., De waardering van de lichamelijke rijping in de puberteit. TSG 33 (1955) 231; 263

HORDIJK, W., Bepaling van lengte, gewicht en zithoogte in één toestel. TSG 34 (1956) 37

HORDIJK, W., Het meten van de dikte der onderhuidse vetlaag bij constante druk. TSG 34 (1956) 75

HORDIJK, W., Groei en ontwikkeling in de puberteit en de adolescentie. Dissertatie Utrecht, 1961

LAAR, F. VAN, H. W. RUSBACH, & J. H. DE HAAS, Menstruatie-stoornissen bij schoolgaande adolescenten. TSG 40 (1962) 44

- LINDEN, F. P. G. M. VAN DER, De aangezichtsschedel bij kinderen van 7 tot 11 jaar. Dissertatie Groningen, 1959
- LUYKEN, R., Lengte, gewicht en huidplooidikte bij Nederlanders van 17-19 jaar. NTVG 106 (1962) 1527
- MEURS, A. F. W., VAN, Lichaamsbouw en aanpassingsmogelijkheden bij kinderen. Dissertatie Leiden, 1956
- NOTSCHAELE, L. A., Een somatometrisch onderzoek in de Noord-Oost polder (bij elf- en twaalfjarigen). Dissertatie Amsterdam, 1961
- NOTSCHAELE, L. A., Gewicht, lengte en schouderbreedte bij schoolkinderen. I, II. TSG 40 (1962) 653; 677
- NOTSCHAELE, L. A., Iets over lichaamsbouw en constitutie. TSG 43 (1965) 9
- OPPERS, V. M., Analyse van de acceleratie van de menselijke lengtegroei door bepaling van het tijdstip van de groeifasen. Dissertatie Amsterdam, 1963
- OPPERS, V. M., Enkele beschouwingen over de menselijke lengtegroei. TSG 42 (1964) 46
- PETERSEN, G., Beoordeling van het somatotype bij kinderen. Dissertatie Utrecht, 1959
- SPEIJER, B., Betekenis en bepaling van de skeletleeftijd. Dissertatie Leiden, 1950
- STRIJBOS, C. P. F. M., Lichaamsbouw en schoolaanpassing. Dissertatie Leiden, 1961
- STRIJBOS, C. P. F. M., Het meten en waarden van de bloeddruk in het bijzonder bij kinderen. TSG 41 (1963) 395
- STRIJBOS, C. P. F. M., Typologische kanttekeningen. TSG 43 (1965) 338; MK 33 (1965) 221
- Voedingsraad: Lengte en gewicht van Nederlanders; rapport. NTVG 107 (1963) 2164; V 24 (1963) 603

- WERFF TEN BOSCH, J. J. VAN DER, Normale en abnormale geslachtsrijping.
Dissertatie Leiden, 1959
- WERFF TEN BOSCH, J. J. VAN DER & R. ENTHOVEN, De normale lengtegroei.
NTvG 108 (1964) 1174
- WIJN, J. F. DE, De lichamelijke ontwikkeling van het schoolkind. TSG 33
(1955) 237
- WIJN, J. F. DE, Vergelijkend onderzoek naar de lichamelijke groei en ontwikkeling van struma- en struma-vrije schoolkinderen. MK 23 (1955) 132
- WIJN, J. F. DE, Somatische bevindingen bij jongens adolescenten van 12-16 jaar in een voogdij-inrichting. I. II. MK 33 (1965) 12; 49 (Zie ook: STRIJBOS, C. P. F. M., Typologische kanttekeningen)
- WIJN, J. F. DE & J. H. DE HAAS, Biologische ontwikkeling van de adolescent. In: Nederlands Leerboek der Interne Geneeskunde, dl II, 1960, p. 710; Idem, 2e dr., 1963, p. 710; Moderne medische encyclopedie, dl II, 1962, p. 169
- WIJN, J. F. DE & J. H. DE HAAS, Groeidiagrammen van 1-25 jarigen in Nederland. Leiden, 1960 (Verhandelingen NIPG; nr 49)

Menarche

KOLK, J. J.; De menarche leeftijd. TSG 40 (1962) 645

LAAR, F. VAN, H. W. RUSBACH, & J. H. DE HAAS, Menstruatie-stoornissen bij schoolgaande adolescenten. TSG 40 (1962) 44

LAND, G. M. VAN 'T, & J. H. DE HAAS, Menarche-leeftijd in Nederland. NTvG 101 (1957) 1425

RUSBACH, H. W., F. VAN LAAR, & J. H. DE HAAS, Menarche-leeftijd; vergelijking van status quo- en navraagmethode. TSG 39 (1961) 411

RUSBACH, H. W., F. VAN LAAR, & J. H. DE HAAS, Idem (repliek en dupliek). TSG 40 (1962) 294

WIJN, J. F. DE, Estimation of age at menarche in a population. MK 33 (1965) 245

A s t m a

- AARTS, N. J. M., Doelstellingen van een asthma-centrum. TSG 37 (1959) 790
- BELONJE, C., Waarnemingen in verband met uitzending van kinderen naar zee wegens asthmatische bronchitis. NTvG 96 (1952) 2713
- CROISET VAN UCHELEN, G. Z. A., Asthma van schoolkinderen; een door de schoolartsen in te stellen enquête. TSG 29 (1951) 155
- DOELEMEN, F., Asthma bronchiale bij schoolkinderen. TSG 34 (1956) 59; 93; 123; 159
- Gezondheidsraad: Rapport inzake het astmavraagstuk. Versl. Volksgezondh. (1960) 2009
- HuËT, G. J., Bestrijding van asthma. NTvG 99 (1955) 3148
- HuËT, G. J., Asthma en geboortenummer bij kinderen. NTvG 99 (1955) 3501
- HuËT, G. J., J. C. I. ZAAT, & E. F. DRION, Astma en geboortenummer. MK 25 (1957) 265; 308
- KNOL, K., Een klinisch en epidemiologisch onderzoek naar de betekenis van bronchiale hyperreactiviteit bij kinderen met chronische specifieke respiratoire aandoeningen (CARA). Dissertatie Groningen, 1965
- MUNTENDAM, P., & C. F. SCHULLER, De sociale betekenis van asthma. TSG 33 (1955) 535
- Onderzoek naar het lot van een aantal kinderen, die wegens asthmatische bronchitis in contact zijn geweest met poliklinieken voor allergische ziekten (Mededelingen Centr. Bureau Openbare Gezondheidszorg Amsterdam; nr 12). TSG 33 (1955) 453
- QUARLES VAN UFFORD, W. J., Enige sociale aspecten van asthma bronchiale. TSG 29 (1951) 9
- SCHOOK, J. E. C., Ervaringen in 'Heideheuvel' met asthmatische kinderen. TSG 32 (1954) 316

SCHOOK, J. E. C., Some observations in a home for asthmatic children. MK
32 (1964) 69

VAREKAMP, H., & R. VOORHORST, Enige epidemiologische gegevens over
het voorkomen van astma op de kinderleeftijd. MK 31 (1963) 234

Tuberculose

- BERGINE, A. H., Een schoolkind met lymphadenitis veroorzaakt door atypische tuberkelbacteriën. TSG 42 (1964) 518
- BROUWER, D., De schoolarts in de bestrijding der tuberculose. TSG 32 (1954) 267
- BRUYEL, G. J., Tuberculosebestrijding. TSG 23 (1945) 44
- CRAMER, C., Tuberculosebestrijding bij de middelbare schooljeugd. TSG 36 (1958) 42
- DEELEN, J. B., De schoolarts in de bestrijding der tuberculose. TSG 30 (1952) 531
- ELST, P. VAN DER, Een ongewoon ernstige schoolbesmetting met tuberculose door een leerling. NTvG 96 (1952) 1455
DRION, R., Idem; enkele aanvullende gegevens en beschouwingen. NTvG 96 (1952) 2021
- Gezondheidsraad: Herziening Wet bescherming leerlingen. Eerste rapport, 1959. Tweede rapport, 1961 (niet gepubliceerd)
- GRIEP, W. A., Besmetting met tuberculose op school door onderwijzend personeel. TSG 27 (1949) 217
- GRIEP, W. A., Besmettingsleeftijd en ziektekansen bij tuberculose. NTvG 102 (1958) 1592
- GRIEP, W. A., Groepsinfecties met tuberculose. TSG 37 (1959) 591
- GRIEP, W. A. & J. P. MUNTING, Een 'schoolinfectie' met tuberculose. TSG 37 (1959) 563
- HAAS, J. H. DE, De snelle daling van kinder-tuberculose. TSG 33 (1955) 29
- HALLO, H. C., Tuberculose van de schooljeugd, in het bijzonder tijdens de puberteitsleeftijd. TSG 36 (1958) 39

- HALLO, H. C. & M. A. KIPP, Vrijwillige doorlichting van onderwijzend personeel. TSG 25 (1947) 331
- HIJMANS, A., Onderzoek op tuberculose van leerlingen van gewone en buitengewone lagere scholen (Mededelingen uit de G.G. en G.D., Rotterdam). TSG 28 (1950) 283
- JOOSTEN, A. J., Onderzoek op tuberculose bij de Utrechtse schoolkinderen. TSG 27 (1949) 36
- LOGHEM SR., J. J. VAN, Onderzoek op tuberculose bij oudere schoolkinderen. NTvG 102 (1958) 1815
- LOUIS, N. H., Onderzoek naar het voorkomen van longtuberculose bij schoolkinderen in Schiedam. TSG 27 (1949) 33
- ORBAAN, C., Röntgen-onderzoek van schoolkinderen. TSG 25 (1947) 104
- ORBAAN, C., Risico bij massa-onderzoek op tuberculose. TSG 26 (1948) 231
- SCHILSTRA, A. J. & W. K. SCHULING, De infectie met tuberculose bij leerlingen van het lyceum te Zierikzee. TSG 35 (1957) 47
- STAVERMAN, P., Oudere kinderen en tuberculose. TSG 35 (1957) 573
- Tuberculosebestrijding op school (Mededelingen G.G. en G.D., Amsterdam; nr 2). TSG 26 (1948) 107
- WINTERNITZ, P., Tuberculose-bestrijding in het schoolartsendistrict Oss. TSG 26 (1948) 357
- ZEBEN, W. VAN & L. VAN DER DRIFT, Richtlijnen bij de behandeling van kinderen met primaire long- en hilusklier-tuberculose. MK 31 (1963) 3

Tuberculine-reactie

- BERGINK, A. H.**, De 'twijfelachtige' reactie van Von Pirquet. TSG 43 (1965) 719
- BLEIKER, M. A.**, & **W. A. GRIEP**, De reactie van Mantoux. NTvG 101 (1957) 2452
- BLEIKER, M. A.**, De uitvoering, de beoordeling en de waardering van de tuberculine-reactie volgens Mantoux. MK 33 (1965) 301
- BOEKHOLD, J. P.** & **A. KESTELOO**, Huidreacties met alt-tuberkulin bij den schoolgaanden kleuter. MK 14 (1946) 31
- DALMEIJER, J. J.**, Tuberculose-onderzoek bij schoolkinderen door middel van de zelf-pleisterreactie. TSG 28 (1950) 111
- HALLO, H. C.**, De tuberculine-zalf reactie in vergelijking met de Mantoux 1/100. TSG 29 (1951) 64
- HARSELAAR, A. J. VAN**, Over de tuberculine-reactie bij schoolkinderen in oude en nieuwe Zuiderzeegebieden. TSG 38 (1960) 653
- HULSHOF, C. M.**, Tuberculine-onderzoek van de leerlingen van de lagere scholen en de middelbare scholen te Pontianak (West-Borneo) van 1 Januari 1949 - 1 Oktober 1949. TSG 29 (1951) 13
- JOOSTEN, A. J.**, Over de conversie van de Pirquet-reactie bij schoolkinderen. TSG 39 (1961) 445
- MEIJER, J.**, De tuberculinereactie. TSG 36 (1958) 31
- RUITER, D.**, & **M. A. BLEIKER**, De invloed van INH-toediening op recente omslag der tuberculine-gevoeligheid. NTvG 103 (1959) 1059
- SANTEMA, S.**, **M. A. BLEIKER** & **D. RUITER**, Tuberculine-onderzoek op een Lagere Technische School. TSG 37 (1959) 655
- TIMMER, H. J. S.**, & **W. HORDIJK**, Pirquet en (of) Mantoux. TSG 38 (1960) 517
Repliek. TSG 38 (1960) 731

B. C. G.

- B.C.G.-vaccinatie bij schoolkinderen (Mededelingen G.G. en G.D., Amsterdam; nr 7). TSG 28 (1950) 364**
- BLEIKER, M. A., B. J. W. BEUNDERS & W. A. GRIEP, De B.C.G.-index van de Nederlandse recruten. TSG 40 (1962) 403**
- BOER, T. DE & C. J. GELDERMAN, Vaccinatie met B.C.G. van schoolkinderen. TSG 28 (1950) 367**
- DALMEIJER, J. J., B.C.G.-toediening bij leerlingen van Lagere Scholen in 1951 en 1952. TSG 32 (1954) 138**
- DALMEIJER, J. J., et al., Toepassing van het B.C.G. bij schoolkinderen. NTvG 94 (1950) 3226**
- Gezondheidsraad: Advies inzage B.C.G. vaccinatie. 1952 (niet gepubliceerd)**
- Gezondheidsraad: Rapport inzake B.C.G.-vaccinatie. Versl. Volksgezondh. (1959) 1169**
- HALLO, H. C., B.C.G.-vaccinatie in de praktijk. TSG 27 (1949) 359**
- QUERIDO, A., Amsterdam propageert de B.C.G.-inenting der schoolkinderen. TSG 28 (1950) 142**
- SICKENGA, F. N., Beschouwingen over de wenselijkheid, oudere schoolkinderen ('school-leavers') met B.C.G. te vaccineren. NTvG 103 (1959) 27**

Infectieziekten en vaccinaties

- BEEKHUIS, H., & H. ROELINK, Diphtherie in Rheden. TSG 34 (1956) 47
- BERG, B. J. VAN DEN, & J. H. DE HAAS, Bres in diphtherie-morbiditeit en -mortaliteit. TSG 34 (1956) 367
- BONEBAKKER, A., et al., Vaccinatie tegen infectieziekten. Leiden, Stafleu, 1965 (De Nederlandse Bibliotheek der Geneeskunde; dl 1)
- BORGHANS-DELVAUX, J. M., et al., De besmettingskans met poliomyelitisvirus in gezin en school. NTvG 101 (1957) 1354
- BROUWER, D., Maatregelen tegen de verbreiding van de hepatitis infectiosa. TSG 33 (1955) 191
- EVERDINGEN, W. A. G. VAN, Epidemie van diphtherie op fröbelschool. TSG 25 (1947) 20

Geneeskundige Hoofdinspectie:

- Jaarverslagen
- Opgaven van het aantal aangegeven gevallen van besmettelijke ziekten, 1953-1965
- Practische wenken inzake vaccinaties, 1959
- Vaccinatie met difterie-kinkhoest-tetanus-poliomyelitis entstof. Bulletin april 1962
- De vaccinatiecampagne 1957/'62 tegen poliomyelitis, 1963
- Vaccinatieprogramma (1966) tegen difterie, kinkhoest, tetanus en poliomyelitis
- Vaccinatietoestand van pokken en poliomyelitis per 1 september 1964 voor de geboortejaren 1959 t/m 1963 per provincie. 1965

HAAS, J. H. DE, l'Influence de la vaccination sur la mortalité par coqueluche. Rev. Immunol. (Paris) 22 (1958) 406

HEERING, W. F. C., De strijd tegen besmettelijke ziekten en de schoolarts. NTvG 105 (1961) 665

HOOGENDOORN, D., Over de diphtherie in Nederland; epidemiologie en prophylaxe. Leiden., 1948 (Verhandelingen Ned. Inst. praev. Geneesk.; nr 11)

- HOOGENDOORN, D., De inenting tegen diphtherie en de propaganda hiervoor. NTvG 98 (1954) 1806
- HUMMELEN, L. R., Helminthiasis bij kinderen. Dissertatie 1945
- LOBEL, H. O., Enige epidemiologische aspecten van hepatitis infectiosa. TSG 40 (1962) 361
- NANNING, W., Encephalitis postvaccinalis. Dissertatie Leiden, 1961
- NIESSING, T., & J. M. BEIJERMAN, Diphtherie in Noordbrabant (1959). TSG 37 (1959) 419
- NIEUWENHUIZE, J. P. VAN, Actieve bestrijding der diphtherie. Dissertatie Amsterdam, 1949
- NOORDAM, A. L., Diphtherie in Amsterdam. Dissertatie Amsterdam, 1948
- NOORDAM, A. L., Inenting tegen tetanus. NTvG 99 (1955) 3633
- NOORDAM, A. L., & A. M. SCHRICKZ, Onderzoek naar de immuniteit na inenting tegen difterie en naar de inentingstoestand van de Amsterdamse zuigelingen, kleuters en schoolkinderen. NTvG 101 (1957) 141
- NOORDAM, A. L., A. M. SCHRICKZ, & F. DEKKING, Antistoffen tegen poliomyelitis bij Amsterdamse kinderen. NTvG 103 (1959) 2150
- NOORT, H. R. VAN, De betekenis van malaria voor kinderen en de waarde van het milt-onderzoek voor de malariabestrijding. Dissertatie Amsterdam, 1950
- PEL, J. Z. S., Alledaagse infectieziekten in de eerste vijf levensjaren. Dissertatie Amsterdam, 1960
- Prinses Beatrix Fonds: De poliomyelitis-epidemie 1956 in Nederland. Den Haag, 1963
- Rijks Instituut voor de Volksgezondheid: Jaarverslagen
- SMEENK, C., Nabeschouwing over 100 gevallen van acute etterige meningitis bij kinderen. NTvG 106 (1962) 371
- STRONK, M. G., Actieve immunisatie tegen kinkhoest. Dissertatie Amsterdam, 1951

TASMAN, A., Immunisatie tegen diphtherie, tetanus en kinkhoest. TSG 33 (1955) 145

TASMAN, A., & J. D. LEBRET, Resultaten verkregen met diphtherie-phosphaat-toxoïd. NTvG 99 (1955) 1030

VEENEKLAAS, G. M. H., De entgemeenschap te Leiden; werk en resultaten 1953-1958. TSG 37 (1959) 185

WERF, E. VAN DER, De duur van de vaccinatie-immuniteit bij pokken. NTvG 94 (1950) 383

Hartaandoeningen

- BOSSINA, K. K.**, Het opsporen van hartafwijkingen bij kinderen. TSG 43 (1965) 484
- BROUWER, D.**, Hartafwijkingen bij schoolkinderen. TSG 30 (1952) 105
- BROUWER, D.**, Sinushyperreflexie bij een ULO-schoollering ('Uit de praktijk van een schoolarts'). TSG 42 (1964) 481
- GUSSENHOVEN, G. A.**, Toevallig ontdekte cardiologische afwijkingen bij schoolkinderen. NTvG 105 (1961) 2388
- KERREBLIJN, K. F.**, Kindercardiologie in Nederland. Dissertatie Leiden, 1964
- MEER, P. VAN DER, & B. QUIPEL JR.**, Reumatische hartaandoeningen bij schoolkinderen te Rotterdam. NTvG 101 (1957) 1307
- MONCHY, CH. DE**, Funktionele hartgeruisen bij kinderen. Dissertatie Utrecht, 1963
- ZEGHER, A. M. C. DE**, De lichamelijke ontwikkeling van kinderen met hartgebreken. Dissertatie Groningen, 1957

Houdingsafwijkingen

BEKKERING, T. J., Platvoeten. TSG 25 (1947) 91

BRUNA, A. J. M., Slechte houding, sport en spel. TSG 43 (1965) 51

BURCK, J., Oorzaken en behandeling van school-scoliose. TSG 27 (1949) 158

CRAMER, C., Bijzondere schoolgymnastiek. TSG 29 (1951) 241

KUIPERS, F. C. L., Bijzondere schoolgymnastiek en ziekenfonds. TSG 29 (1951) 243

MULDER, J. D., Houdingsafwijkingen en misvormingen van de wervelkolom. NTVG 109 (1965) 87

Provinciale Raad voor de Volksgezondheid in Groningen:
Lichamelijke oefening en volksgezondheid; provinciale gezondheidsdag 1964

WIJN, J. F. DE, & FLORA VAN LAAR, Houdingen en houdingsafwijkingen bij adolescenten. TSG 41 (1963) 291

Tonsillectomie

CRAMER, C., De gevolgen van adeno-tonsillectomieën. TSG 34 (1956) 677

JONGKEES, L. B. W., Vergrote tonsillen en adenoïde woekeringen. TSG 30 (1952) 489

WERF, E. VAN DER, Adenoïed bij twee verschillende groepen schoolkinderen. TSG 32 (1954) 287

Andere aandoeningen

- AALBERS, J. G., Schurft in Drenthe. TSG 25 (1947) 350
- BOER, J. J., *Ascaris lumbricoides* L. in een dorpspraktijk. Dissertatie Groningen, 1963
- CREVELD, S. VAN & M. R. H. STOPPELMAN, Prophylaxe van acuut rheuma bij kinderen. TSG 29 (1951) 323
- DUYCK, E. M., Orthostatische proteïnurie (Le syndrome de la protéinurie orthostatique). MK 24 (1956) 125; Acta paediat. belg. 10 (1956) 101
- FAÇEE SCHAEFFER, L., Het offensief tegen de luizen in Tuindorp Oostzaan, 1945/1946. TSG 25 (1947) 37
- MOST, G. VAN DER, De late diagnostiek van de phenylketonurie. TSG 39 (1961) 691
- SIBIE, J. D., Gebreken van schoolkinderen en sociale mindervaliditeit. TSG 39 (1961) 89
- TROELSTRA, J. A., Besmetting met *Ascaris lumbricoides* L, in het bijzonder bij kinderen. Dissertatie Groningen, 1956
- VOORHORST, R. & H. VAREKAMP, Het atopische syndroom op de kindertleeftijd. MK 31 (1963) 221
- WAFELBAKKER, F., Welke ziekten maken jongens tot de adolescentie door? (voordracht op 23 mei 1964 te Noordwijk gehouden voor de Ned. Ver. voor Kindergeneeskunde). NTvG 109 (1965) 443
- WERF, E. VAN DER, Een onderzoek naar huidangiomen bij schoolkinderen. Dissertatie Amsterdam, 1952
- WERF, E. VAN DER, Spontaan verdwijnen van haemangiomen. NTvG 98 (1954) 676
- WERF, E. VAN DER, Een onderzoek naar het vóórkomen en het verloop van wratten bij schoolkinderen. NTvG 103 (1959) 1204
- Idem (Redactionele kanttekeningen). NTvG 103 (1959) 1217

Ongevallen

- AALBERS-REIDINGA, A.**, Gezin en huis. TSG 37 (1959) 816
- BAAIJ, J. H.**, Ongevallen bij kinderen; een onderzoek naar de preventiemogelijkheden in de praktijk. Assen, Van Gorcum, 1960
- BERG, B. J. VAN DEN**, Les accidents mortels d'enfants; l'analyse de la mortalité comme une des bases de lutte contre les accidents.
Méd. et Hyg. (Genève) 14 (1956) 438
- BERG, B. J. VAN DEN**, De betekenis van ongevallensterfte voor de kleutersterfte. Het Kind (1958) nr 4: 101
- BERG, B. J. VAN DEN**, Ongevallensterfte in Nederland in het bijzonder bij kinderen tegen de achtergrond van het ongevallenvraagstuk in het algemeen. Dissertatie Leiden, 1959 (Verhandelingen Ned. Inst. praev. Geneesk.; nr. 47)
- BERG, B. J. VAN DEN**, Les problèmes des accidents chez les enfants aux Pays-Bas. Arch. belges Méd. soc. 18 (1960) 33
- BERG, B. J. VAN DEN, & J. H. DE HAAS**, Verloop van sterfte door verkeersongevallen in Nederland van 1949-1957. MK 26 (1958) 262
- BERG, B. J. VAN DEN, & J. H. DE HAAS**, Mortaliteit en morbiditeit van ongevallen in het bijzonder bij kinderen. TSG 42 (1964) 202; 225
- BERG, B. J. VAN DEN, P. W. L. PENRIS, & J. H. DE HAAS**, Blijvende gevolgen van ongevalsletsels. TSG 43 (1965) 266
- BERGINK, A. H.**, Over het balkon; een bijdrage tot de ongevalsgeneeskunde. TSG 36 (1958) 333
- BOET, D. J., & W. VROMEN**, Nog eens nieuwjaarsvuurwerk en oogletsels. TSG 39 (1961) 254
- GELDEREN, H. H. VAN**, Ongevallen bij kleuters: doodsoorzaak nummer één. TSG 32 (1954) 101
- KLEIJN, A.**, Preventie van ongevallen bij kinderen. TSG 37 (1959) 804

- Nederlands Congres voor Openbare Gezondheidsregeling: Ongevallenpre-
ventie bij kinderen. TSG 37 (1959) 803
- Ongevallen als belangrijkste doodsoorzaak op de kinderleeftijd; Boerhaave
Cursus, 10 en 11 Mei 1962. Leiden, 1962
- POESZ, J., De frequentie van oogletsels in de bedrijven en de beroepskeuze
voor jongens, die aan één oog amblyoop zijn. TSG 36 (1958) 282
- ROOSENBERG, E. S., Ongelukken bij kinderen. T.Ziekenverpl. 8 (1955) 106
- SCHAPPERT-KIMMUISER, J., & M. VROMEN, Vuurwerk veroorzaakt ongeluk-
ken op Nieuwjaar. TSG 36 (1958) 107
— Nog eens „Vuurwerk veroorzaakt ongelukken op Nieuwjaar”
TSG 38 (1960) 221
- SPAAN, E., Voorlichting van de bevolking. TSG 37 (1959) 819
- VERDOORN, J. A., Ongevallen bij kinderen. TSG 35 (1957) 227
- WINSEMIUS, W., Psychologische achtergronden van de preventie van on-
gevallen bij kinderen. TSG 37 (1959) 813

Mortaliteit

- BERG, B. J. VAN DEN**, Les accidents mortels d'enfants; l'analyse de la mortalité comme une des bases de lutte contre les accidents.
Méd. et Hyg. (Genève) 14 (1956) 438
- BERG, B. J. VAN DEN**, De betekenis van ongevallensterfte voor de kleutersterfte. Het Kind (1958) nr 4: 101
- BERG, B. J. VAN DEN**, Ongevallensterfte in Nederland in het bijzonder bij kinderen tegen de achtergrond van het ongevallenvraagstuk in het algemeen. Dissertatie Leiden, 1959 (Verhandelingen Ned. Inst. praev. Geneesk.; nr 47)
- BERG, B. J. VAN DEN, & J. H. DE HAAS**, Schoolkindersterfte in Nederland. TSG 33 (1955) 155
- BERG, B. J. VAN DEN, & J. H. DE HAAS**, Verloop van sterfte door verkeersongevallen in Nederland van 1949-1957. MK 26 (1958) 262
- BERG, B. J. VAN DEN, & J. H. DE HAAS**, Mortaliteit en morbiditeit van ongevallen in het bijzonder bij kinderen. TSG 42 (1964) 202; 225
- BRAAKSMA-DE LINT, & J. H. DE HAAS**, Adolescent mortality in the Netherlands. I, II, Acta paediat. (Uppsala) 46 (1957) 103; 238
- GELDEREN, H. H. VAN**, Ongevallen bij kleuters: doodsoorzaak nummer één. TSG 32 (1954) 101
- GELDEREN, H. H. VAN**, Pre-school child mortality in the Netherlands. Dissertatie Leiden, 1955 (Verhandelingen Ned. Inst. praev. Geneesk.; nr 28)
- HAAS, J. H. DE**, l'Analyse de la mortalité et de la mortalité de l'enfant. Courrier 8 (1958) 577
- HAAS, J. H. DE**, Differentiële sterfte bij jongere leeftijdsgroepen. TSG 36 (1958) 519
- HAAS, J. H. DE**, Mortalité de l'enfant aux Pays-Bas; son développement et ses répercussions. Courrier 6 (1956) 247

**HAAS, J. H. DE, et al., Kindersterfte in Nederland. TSG 33 (1955) 277;
320; 343; 377; 438; 486; 515**

**— Kindersterfte in Nederland — Child mortality in The Netherlands;
atlas. Assen, Van Gorcum, 1956**

**Ongevallen als belangrijkste doodsoorzaak op de kinderleeftijd; Boerhaave
Cursus, 10 en 11 mei 1962. Leiden, 1962**

Gehoer

- AALBERS, B. J. M., Erfelijke aangeboren doofheid in Zuid-Holland. Dissertatie Amsterdam, 1959
- BONNEMA, J. TH., Het slechthorende kind op de 'gewone' school; adviezen voor leerkrachten. Amsterdam, Nederlandse Stichting voor het Dove en Slechthorende Kind, 1965
- BRINKMAN, W. F. B., Slechthorende baby's en kleuters. NTVG 107 (1963) 1649
- DISHOECK, H. A. E. VAN, Gehooronderzoek bij kinderen. MK 21 (1953) 317
- DISHOECK, H. A. E. VAN, De zorg voor, en het opsporen van het dove kind. MK 23 (1955) 77
- DISSEVELT, A. G., Audiologisch onderzoek bij kleuters. MK 28 (1960) 149
- DISSEVELT, A. G., J. F. DE WJN, & J. H. DE HAAS, Audiologisch onderzoek bij adolescenten op scholen. NTVG 104 (1960) 869
- EBBENHORST TENGBERGEN, J. VAN, A. P. J. M. VAN DEN HÖRST, & J. A. J. KLIJN, Systematische voorbereiding van het toon-audiometrische onderzoek bij kleine kinderen. NTVG 101 (1957) 2054
- EBBENHORST TENGBERGEN, J. VAN, & J. A. J. KLIJN, Screeningsaudiometrie voor schoolartsen. TSG 40 (1962) 243
- GROEN, J. J., Fluistermethodiek. TSG 39 (1961) 523
- HOEKSEMA, P. E., et al., Eindrapport inzake het onderzoek naar de frequentie van slechthorendheid bij schoolkinderen. Groningen, 1957
- HOEKSEMA, P. E., et al., Massa-onderzoek naar de gehoorscherppte van schoolkinderen; een nieuwe methode en de uitkomsten daarvan. TSG 35 (1957) 101
- HOEKSEMA, P. E., Over slechthorendheid bij schoolkinderen. Dissertatie Groningen, 1958
- HUIZING, H. C., Audiometrie. NTVG 98 (1954) 155

- HUIZING, H. C., Onderzoek en behandeling van het jeugdige kind met hoorresten. NTVG 98 (1954) 1160
- HUIZING, H. C., Tien jaar gehoorrevalidatie bij kinderen, hun handicap, opsporing en behandeling. TSG 35 (1957) 97
- JONGKEES, L. B. W. J., Preventie en medische behandeling van hardhorendheid en de daaraan ten grondslag liggende ziekten. TSG 35 (1957) 98
- JONGKEES, L. B. W. J., De psychische aspecten van de doofheid. TSG 35 (1957) 99
- KLIJN, J. A. J., Zijn er leemten in het opsporingsapparaat van kinderen met gehoorstoornissen? NTVG 106 (1962) 1180
- KÖSTER, H. J., Scheppen van eenheid in het gehooronderzoek van kinderen. TSG 39 (1961) 525
- LAAR, F. VAN, Opsporen van gehoorafwijkingen bij zuigelingen en jonge kleuters. MK 31 (1963) 373
- LAAR, F. VAN, Het opsporen van gehoorafwijkingen bij kleuters. MK 31 (1963) 385
- LAAR, F. VAN, Audiometry in pre-school children. Intern. Audiology 4 (1965) 201
- LETH, CHR. DE, De 'afleidingsproef' in de praktijk. MK 33 (1965) 116
- Provinciale Raad voor de Volksgezondheid in de provincie Utrecht:
- Oprichting van een opsporingsdienst voor gehoorstoornissen bij kinderen; provinciale gezondheidsdag 1963. Utrecht, 1963
 - Studie ten behoeve van een opsporingsdienst voor gehoorstoornissen bij kinderen in de provincie Utrecht. Utrecht, 1963
 - Rapport over het vervolgonderzoek naar gehoorstoornissen bij jonge kinderen in de provincie Utrecht; onder auspiciën van de Sichting Samenwerkende Provinciale Utrechtse Verenigingen van het Groene-Wit-Gele en Oranje-Groene Kruis. Utrecht, 1965
- Provinciale Raad voor de Volksgezondheid in de provincie Zuid-Holland: Home-training voor dove en slechthorende kinderen. 's-Gravenhage, 1963

- SANTEMA, S.,** Onderzoek naar gehoor- en visusafwijkingen bij 5- en 6-jarige kleuters op het consultatiebureau. TSG 40 (1962) 339
- SANTEMA, S., et al.,** Een experiment op het gebied van het massaal opsporen van gehoorstoornissen bij kinderen. TSG 42 (1964) 321
- TIMMER, J.,** Screenings-audiometrie bij schoolkinderen; een enquête-onderzoek in Nederland. TSG 40 (1962) 723
- WILDERVANCK, L. S.,** Erfelijke aspecten van doofstomheid; met een beschouwing over een mogelijke correlatie met andere afwijkingen TSG 35 (1957) 451

Visus

- BEEK, C. J. VAN**, Over de frequentie van het strabismus-syndroom en enkele consequenties daarvan. Dissertatie Utrecht, 1964
- BEEK, C. J. VAN**, Over de frequentie van het strabismus-syndroom en de consequenties daarvan voor artsen. TSG 43 (1965) 837
- BERGINK, A. H.**, Systematisch visusonderzoek bij kleuters. TSG 37 (1959) 595
- CRONE, R. A., & C. M. J. VELZEBOER**, Een massa-onderzoek naar het scheelzien bij de Amsterdamse jeugd. NTvG 99 (1955) 1493
- HENKES, H. E.**, Aangeboren slechtheid. TSG 38 (1960) 647
- KEINER, G. B. J.**, New viewpoints on the origin of squint; a clinical and statistical study on its nature, cause and therapy. Dissertatie Leiden, 1951
- MEEREN, W. B. J. M. VAN DER**, Frequentie van myopie bij jeugdigen; een literatuuroriëntatie. TSG 42 (1964) 533
- SANTEMA, S.**, Onderzoek naar gehoor- en visusafwijkingen bij 5- en 6-jarige kleuters op het consultatiebureau. TSG 40 (1962) 339
- SCHAPPERT-KIMMJSER, J.**, De blindheidsoorzaken in Nederland. Assen, Van Gorcum, 1959. Dissertatie

Roken

FOKKENS, O., De ontwikkeling van rookgewoonten bij de jeugd. Dissertatie Utrecht, 1960

PROOSDIJ, C. VAN, Z. DE JONG, & E. G. VAN PROOSDIJ-HARTZEMA, Een onderzoek naar de rookgewoonten op 24 lagere scholen te Amsterdam. NTVG 102 (1958) 902

Roken door schoolkinderen: notities uit een verzameling rapporten, brochures, enz. TSG 36 (1958) 224

Schoolverzuim

BERG, B. J. VAN DEN, F. WIEBENGA & J. H. DE HAAS, Schoolverzuim. TSG 32 (1954) 270

BROUWER, D., Medische controle bij schoolverzuim. TSG 29 (1951) 240

PLANTING, G. J., Onderzoek naar de betekenis van het schoolverzuim voor de schoolgeneeskunde. Dissertatie Amsterdam, 1955

Gehandicapte kinderen

- BROUWER, W. H., et al.,** Schoolkinderen uit sociaal zwakke gezinnen. Groningen, Wolters, 1954 (Mededelingen van het Nutsseminarium voor Paedagogiek te Amsterdam; nr 57)
- Centrale Raad voor de Volksgezondheid:** Advies inzake spastische kinderen. Versl. Volksgezondheid. (1963) 335
- CRAMER, C.,** Lichamelijke afwijkingen bij kinderen met leerproblemen. TSG 39 (1961) 665
- CRAMER, C.,** Lichamelijke afwijkingen en schoolloopbaan. TSG 43 (1965) 541
- DROOGLEEVER FORTUYN, H. J. W.,** Lees- en spraakgebreken. TSG 38 (1960) 599
- GREWEL, F.,** Schijnbare tekorten in de intelligentie van kinderen. NTvG 106 (1962) 153
- GREWEL, F.,** Kinderen met leerproblemen; medisch-psychologische beschouwingen over 'domme' schoolkinderen. NTvG 106 (1962) 2608
- HART DE RUYTER, T.,** Leerproblemen. TSG 36 (1958) 231
- HEEROMA, K. H.,** Enige gegevens omtrent de leerlingen van de scholen voor Buitengewoon Onderwijs voor zwakzinnigen te Groningen. Dissertatie Groningen, 1946
- HORDIJK, W.,** Epilepsie en linkshandigheid. NTvG 96 (1952) 263
- KOOPMAN, J. J.,** Gebreken van schoolkinderen en sociale mindervaliditeit. TSG 36 (1958) 121
- LEERKAMP, G.,** Orthopaedagogische aspecten van het Buitengewoon Lager Onderwijs. TSG 40 (1962) 68
- LEEUW-AALBERS, A. J. DE,** Een jaar 'Vossenveld'; verpleging van psychisch labiele kinderen. TSG 35 (1957) 389
- LORENTZ DE HAAS, A. M.,** Problemen om het epileptische kind. TSG 42 (1964) 509; 522

- MEEL, P. J. VAN, N. STAM & G. VAN THOLEN**, De zorg voor het lichamenlijk gebrekkige kind; tien jaar Mytylschool te Amsterdam, NTvG 102 (1958) 1863
- MEER, J. VAN DER**, Onderzoek naar de behandelingsmogelijkheden voor spastische kinderen. Dissertatie Amsterdam, 1960
- MEER, J. VAN DER**, De behandeling van spastische kinderen in Nederland. NTvG 105 (1961) 495
- MOULIJN, C. D., & R. KEIZER (red.)**, Revalidatie; de weg naar zelfstandigheid voor gehandicapten. Haarlem, De Toorts, 1964
- MOULIJN, C. D.**, Het zintuiglijk en lichamenlijk gebrekkige kind. Lochem, Tijdstroom, 1959
- Onderzoek naar het lot van de oud-leerlingen van het Buitengewoon Lager Onderwijs te Amsterdam van het ontslagjaar 1928 (Mededelingen Gem. Centraal Bureau Openbare Gezondheidszorg, Amsterdam; nr. 10). TSG 32 (1954) 299
- PELS, K.**, Rekenstoornissen.. TSG 40 (1962) 759
- Provinciale Raad voor de Volksgezondheid in Groningen:
Schoollogopedie in de provincie Groningen. Groningen, 1964
- RICHTERS, J. M. P.**, Lichamenlijke opvoeding van het debiele en imbeciele kind; het bewegingsleven van het zwakzinnige kind en de hulp bij de ontwikkeling hiervan. Groningen, Wolters, 1961 (Orthopedagogische geschriften; nr 6)
- RIENSTRA, Y.**, Kind, school en gezin; het gezin als haard van leer- en gedragsmoeilijkheden bij lagere schoolkinderen. Groningen, Wolters, 1962 (Orthopedagogische geschriften; nr 7)
- SCHOO, A. G., M. VAN DER SAR, & G. VAN THOLEN**, Preventieve zorg bij het jonge gehandicapte kind. TSG 42 (1964) 874
- Stichting Federatieve Commissie voor de Kinderhygiëne in Zuid-Holland:
Het zwakzinnige kind; inleidingen gehouden op de studiedag 12-1-1963. 's-Gravenhage, c. 1963

- SUNIER, A., Unity of action for emotionally handicapped children. TSG 37 (1959) 97
- SWAAK, A. J., Enige gegevens over de zwakzinnige kleuter. NTvG 109 (1965) 1857
- VEDDER, R., Mongolisme. Groningen, Wolters, 1962 (Orthopedagogische geschriften; nr 5)
- Vereniging voor Orthopedagogen e.a.: Van gunst tot recht; de zorg voor de gehandicapte mens. Groningen, Wolters, 1965
- VLIETSTRA, N. Y., Verhouding revalidatie en Ziekenfonds bij het buitengewoon onderwijs. TSG 41 (1963) 189
- VLIETSTRA, N. Y., & D. KINGMA, De onderwijskundige en sociale zorg voor de gehandicapte jeugd in Nederland. Alphen a/d Rijn, Samsom, 1965

Kinderuitzending

- ALBARDA-HANKES DRIELSMA, H., et al.,** De schoolarts en de kinderruitzending. TSG 34 (1956) 683
- AUSEMS, E. M., et al.,** Uitzending van kleuters naar dagverblijf en in koloniehuis; rapport. TSG 32 (1954) 418
- BADER, CHR.,** Kinderuitzending en medisch opvoedkundige bureaus. TSG 33 (1955) 478
- BELONJE, C.,** Uitzending van kinderen naar zee en een onderzoek naar het verband tussen morbiditeit aldaar en meteorologische invloeden. Dissertatie Leiden, 1951
- Centrale Raad voor de Volksgezondheid: Interim-advies over kinderruitzending. 1964 (niet gepubliceerd)
- Centrale Raad voor de Volksgezondheid: Tweede interim-advies over kinderruitzending. 1965 (niet gepubliceerd)
- DALMEIJER, J. J.,** Nederlandsche kinderkampen in Engeland. TSG 23 (1945) 67
- DALMEIJER, J. J.,** Climatisme social. TSG 27 (1949) 177; 220; 259; 285
- DALMEIJER, J. J.,** Kinderuitzending. TSG 32 (1954) 97
- GELDERMAN, C. J., & M. ROUSE,** Nederlandsche kinderen in Engeland. V 6 (1944/1946) 166
- GERRITZEN, F.,** De eerste kinderruitzending van de Nederlandse Vereniging van suikerzieken naar het koloniehuis „De Bijsterbosch”, te Epe, van 7 tot 26 Juli 1950. NTvG 94 (1950) 3130
- HAAS, W. H. D. DE,** Kinderuitzending aan de Adriatische kust. TSG 34 (1956) 135
- KIESTRA, L.,** Kinderuitzending. TSG 38 (1960) 382
- KOOPAL, A. A., et al.,** De betekenis van de kinderruitzending voor het „nervuze” kind. TSG 32 (1954) 205

KOOPAL, A. A., et al., Vóór- en na-onderzoek bij de kinderuitzending (een socio-psycho-somatische bijdrage). TSG 33 (1955) 407

METTROP, G. G. J., De kinderuitzending in Nederland. Dissertatie Utrecht, 1945

METTROP, G. G. J., Doeltreffende kinderuitzending. TSG 24 (1946) 216

PLANTING, G. J., Kinderuitzending in klasseverband. TSG 36 (1958) 327

STRENG, J. C., Psychische verzorging van kinderen in inrichtingen. TSG 32 (1954) 201

Kleuterzorg

ALBARDA-HANKES DRIELSMA, H., Kleuterverzorging in groepsverband in Engeland. TSG 30 (1952) 411

ALBARDA-HANKES DRIELSMA, H., Enkele indrukken van een bezoek aan Engeland in mei 1954. TSG 32 (1954) 427

ALBARDA-HANKES DRIELSMA, H., Adequate groepsverzorging van kleuters. TSG 33 (1955) 423

ALBARDA-HANKES DRIELSMA, H., Overbelasting van de kleuter en verzorging in groepsverband. TSG 34 (1956) 211

ALBARDA-HANKES DRIELSMA, H., Crèches, day-care centres and kindergartens; verslag van het Seminar te Sèvres (23 april-4 mei 1956). TSG 35 (1957) 159

BOEKHOLD, J. P., Analyse en opbouw van het werk òf in een kindertehuis òf 'dagverblijf'. TSG 33 (1955) 433

EERELMAN, J., Kleuterhygiëne; 3e dr. Groningen, Wolters, 1959

Federatie van medische kleuterdagverblijven in Nederland: Het medisch kleuterdagverblijf in Nederland. Amsterdam, 1964

Federatieve Commissie voor de Kinderhygiëne in Zuid-Holland: De georganiseerde kleuterzorg; studierapporten I, II en III, alsmede de aanbevelingen voor de studierapporten II en III. 's-Gravenhage, 1964

FONTAINE, P. J. A. M. A., Waarneming bij kinderen in een kleuterdagverblijf. TSG 33 (1955) 435

KASTEEL, P. W., VAN DE, Kleuter-dag- en nachtverblijven. TSG 24 (1946) 382

KEIJZER, J. L., Kleuter-dagverblijven. TSG 24 (1946) 256

KOPPIUS, P. W., Organisatie en leiding van consultatie-bureaux voor kleuters en van medisch-paedagogische bureaux. TSG 24 (1946) 214

**LEEWIS, M., Verzorging van kleuters in The United Kingdom. TSG 35
(1957) 153**

**Omvang van de kleuterschool en grootte van de kleutergroepen; interimrapport van de Studiecommissie voor de bouw van kleuterscholen van het Nederlands Congres voor Openbare Gezondheidsregeling. TSG 33
(1955) 481**

**ZIJERVELD, C. R., Het kleuterdagverblijf 'Margriet' te Leiden. TSG 24
(1946) 15**

Jeugdpsychiatrie

- BERGINK, A. H.**, Duim- en vingerzuigen bij kleuters en schoolkinderen in Den Haag. TSG 40 (1962) 451
- BLADERGROEN, W. J.**, et al., Voordrachten over kinderpsychiatrie. Leiden, Stenfert Kroese, 1961
- GAUDIA, ZR. M.**, Enkele gegevens uit de praktijk met emotioneel gefrustreerde kinderen. TSG 33 (1955) 627
- HART DE RUYTER, TH.**, De praktijk van de geestelijke gezondheidszorg voor het kind. TSG 24 (1946) 184
- HART DE RUYTER, TH.**, Schoolarts en geestelijke hygiëne. TSG 27 (1949) 379
- KAMP, L. N. J.**, Kinderpsychiatrische problemen. TSG 34 (1956) 179
- KRAFT, TH. B.**, De jeugdpsychiatrische diensten in Nederland; een sociaal psychiatrische studie. Dissertatie Utrecht, 1962
- MEYKNEGT, A. P. J.**, Psychiatrische achtergronden van het emotioneel-verwaarloosde kind. TSG 33 (1955) 623
- NOTSCHAELE, L. A.**, Bedwateren bij kinderen van de kleuter- en lagere school. TSG 42 (1964) 226
- PANGALILA-RATULANGIE, E. A.**, De psychiatrische aanmelding van kinderen gedurende de eerste schooljaren; een sociaal psychiatrisch onderzoek naar de achtergronden van psychiatrische aanmeldingen van kinderen van 6 tot en met 10 jaren oud. Dissertatie Amsterdam, 1962
- PLANTING, G. J.**, Somatische bevindingen bij jongens in een opvangcentrum. TSG 41 (1963) 227
- SANTEMA, S.**, Enuresis nocturna bij mannelijke adolescenten; onderzoek van ambachtsscholieren te Leiden. TSG 37 (1959) 519
- STRENG, J. C.**, Psychiatrische verzorging van kinderen in inrichtingen. TSG 32 (1954) 201
- TIBOUT, P. H. C.**, Psychiatrisch-sociale beschouwingen over kinderen met afwijkend gedrag. TSG 24 (1946) 181

TIBOUT, P. H. C., Over de indicatiestelling bij de behandeling van kinderen met afwijkend gedrag; psychiatrisch-sociale beschouwingen. Dissertatie Amsterdam, 1948

VOSSEN, A. J. M., Therapeutische ervaringen met affectief gefrustreerde kinderen. TSG 33 (1955) 625

Pedagogie en psychologie

- BEETS, N., De jongen in de puerale periode; een bijdrage tot de anthropologische psychologie van de jongen. Dissertatie Utrecht, 1954
- BERKVEN, TH., et al., Het Medisch Opvoedkundig Bureau in beweging. Utrecht enz., Het Spectrum, 1965
- BROEK, P. VAN DEN, De schoolpsycholoog; zijn taak en enkele van zijn problemen speciaal met betrekking tot het kind op de lagere school. Haarlem, De Toorts, 1963
- BRUYEL, G. J., Onderzoek naar de intelligentie van schoolkinderen in Zuid-West-Drenthe. TSG 25 (1947) 213
- BUIKHUIZEN, W., Achtergronden van het nozemgedrag. Dissertatie Utrecht, 1965
- Centraal Bureau voor de Statistiek: Medisch-opvoedkundige bureaus in 1963. Maandstat. Bevolking en Volksgezondh. 13 (1964) 2: 55
- CRAMER, C., Schoolarts en opvoeding. TSG 25 (1947) 157
- CRAMER, C., Het paedagogisch advies van de schoolarts. TSG 25 (1947) 211
- CRAMER, C., De invloed van de school op de schoolkinderen. TSG 34 (1956) 463
- FRIJLING-SCHREUDER, E. C. M., Schoolziekte. NTvG 109 (1965) 225
- HAGTINGIUS, H. & E. O. K. VAN HASSELT, Lees- en taalmoeilijkheden van schoolkinderen. TSG 34 (1956) 476
- KUIPERS, H., Overbelasting van het schoolkind. TSG 40 (1962) 259
- MEULEMAN, L. E., Kinderen, die er niet zijn . . . TSG 39 (1961) 205
- MEURS, A. F. W. VAN, De psychiatrisch-sociaal werkster in het teamverband op het medisch-opvoedkundig bureau. MK 27 (1959) 329
- MEURS, A. F. W. VAN, Medisch opvoedkundig beleid: behandelen of voorkomen? Utrecht, Katholiek Medisch Opvoedkundig Bureau, 1965
- MIK, G., Dissociaal gedrag bij jongens in de puberteit. Dissertatie Groningen, 1965

- Nederlands Instituut voor Praktizerende Psychologen: *Schoolpsychologie, taak en werkwijze*. Amsterdam, 1964
- Provinciale Raad voor de Volksgezondheid in Friesland: *Rapport van de Commissie tot bestudering van de psychologische zorg voor het schoolkind*. Leeuwarden, 1962
- Provinciale Raad voor de Volksgezondheid in Utrecht: *Rapport over de samenwerking van schoolgezondheidszorg en schoolpsychologische zorg voor het schoolkind in de provincie Utrecht*. Utrecht, 1964
- Rapport van de Commissie 'Geestelijk-hygiënische zorg voor het schoolkind'; uitg. van de Nederlandse Onderwijzersvereniging. *Het Schoolblad* 16 (1961) 561; 581
- Rapport van de Commissie 'Samenwerking schoolpsychologen en schoolartsen'. TSG 39 (1961) 528
- SIBIE, J. D. & J. M. DE KOCK, *Schoolkinderen en televisie*. TSG 35 (1957) 615
- SPEK, P. A. F. VAN DER, *Het Medisch Opvoedkundig Bureau*. TSG 32 (1954) 469
- TIBOUT, P. H. C., *Sociale consequenties van onze kennis betreffende de psychische ontwikkeling van het kind*. TSG 28 (1950) 243
- VAAL, O. M. DE, *Physieke klachten en het verband met schoolphobie*. TSG 41 (1963) 571
- VRIES, D. DE, *Het schoolkind en enkele aspecten van zijn sociale, religieuze en medische achtergrond*. TSG 32 (1954) 463

Schoolmaatschappelijk werk

Landelijk Sociaal Charitatief Centrum: Schoolmaatschappelijk werk. 's-Hertogenbosch, 1964 (ook verschenen in de Opvoedkundige Brochurenreeks; nr 219)

MUILWIJK, W., Schoolmaatschappelijk werk. TSG 42 (1964) 70

Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk: Het schoolmaatschappelijk werk in Nederland. Haarlem, Tjeenk Willink, 1957

STRIJBOS, C. P. F. M., Schoolmaatschappelijk werk. TSG 40 (1962) 165

STRIJBOS, C. P. F. M., Schoolmaatschappelijk werk (dupliek). TSG 42 (1964) 74

Schoolrijpheid

CRAMER, C., Schoolrijpheid. TSG 31 (1953) 551

CROISET VAN UCHELEN, G. Z. A., Vervroegde toelating van kinderen tot de scholen voor L.O. TSG 29 (1951) 267

HAAS, J. H. DE, l'Entrée à l'école. Rev. franç. Hyg. Méd. scol. 17 (1964) 158

KAAJIK, C. K. J., Schoolonrijpheid. TSG 39 (1961) 661

SCHILSTRA, A. J., Sociaalgeneeskundige beschouwingen over kinderen die voor het eerst de lagere school bezoeken. Dissertatie Utrecht, 1958

Beroepskeuze

- BEYERS, W. E. H., Jeugd, school en beroep. TSG 35 (1957) 380
- BOER, H. A. DE, De taak van de medisch adviseur bij de bureaux voor beroepskeuze. TSG 36 (1958) 349
- GELDERMAN, C. J., Schoolarts en beroepskeuze heden. TSG 35 (1957) 381
- GELDERMAN, C. J., De taak van de schoolarts bij de beroepskeuze. TSG 36 (1958) 343
- HORST, L. VAN DER, et al., De medische aspecten van de beroepskeuze-voorlichting. TSG 35 (1957) 495
- LIDTH DE JEUDE, A. H. VAN, De taak van de huisarts bij de beroepskeuze. TSG 36 (1958) 353
- PELS, K., Beroepskeuze en schoolarts. TSG 29 (1951) 468
- Provinciale Raad voor de Volksgezondheid in Noord-Brabant: Medische aspecten van het school- en beroepskeuzewerk. 's-Hertogenbosch, 1964
- Rapport over school- en beroepskeuzewerk in Nederland, 1962 (Opbouwcahier 3, Provinciaal Opbouworgaan van Noord-Brabant)
- SCHMEINK, C. J., Beroepskeuze. TSG 30 (1952) 382
- SCHMEINK, C. J., De taak van de bedrijfsarts bij de beroepskeuze. TSG 36 (1958) 347
- SNIJERS, J. TH., & W. E. H. BEYERS, Jeugd, school en beroep; een wegwijzer in de moeilijke materie van een juiste school- en beroepskeuze. Heemstede, 1954
- STORM, C. J., Schoolartsen en beroepskeuze in de toekomst. TSG 35 (1957) 381
- WIEGERSMA, S., De wereld der beroepen; beschrijvingen der beroepen in de hedendaagse samenleving. Haarlem, 1959
- WIEGERSMA, S., Beroepskeuzevoorlichting. TSG 43 (1965) 778
- WIEGERSMA, S., et al., School en toekomst; beelden van de ontwikkelingsgang van kinderen gedurende de puberteit. Haarlem, De Toorts, 1963

Centraal Bureau voor de Statistiek Onderwijsstatistieken *

Algemeen

De Nederlandse jeugd en haar onderwijs

Kleuteronderwijs

Statistiek van het kleuteronderwijs

Statistiek van het kleuteronderwijs en van de voorziening in de behoefte aan kleuterleidsters

Lager Onderwijs

Statistiek van het buitengewoon lager onderwijs

Statistiek van het gewoon en voortgezet lager onderwijs

Statistiek van het gewoon, voortgezet gewoon en uitgebreid lager onderwijs

Statistiek van het uitgebreid lager onderwijs

Statistiek van de school- en klassegrootte bij het gewoon lager onderwijs

Vorbereidend hoger en middelbaar onderwijs

Statistiek van het voorbereidend hoger en middelbaar onderwijs

Schoolgrootte en kosten bij het v.h.m.o.

Het voortgezet onderwijs, regionaal bezien

Nijverheidsonderwijs

Statistiek van het nijverheidsonderwijs

Statistiek van het land- en tuinbouwonderwijs

Financiën

Statistiek van de van gemeentewege per leerling beschikbaar gestelde bedragen ter bestrijding van de materiële exploitatiekosten der lagere scholen

Statistiek van de uitgaven der Overheid voor onderwijs, wetenschap en cultuur

* jaarlijks of periodiek

World Health Organization

Maternal and Child Health

Administration of maternal and child health services; second report of the Expert Committee on Maternal and Child Health. Geneva, 1957 (WHO Techn. Report Series; 115)

Maternal and child health in the USSR; report prepared by the participants in a study tour. Geneva, 1962 (Public Health Papers, 11)

School health

Expert Committee on school health services; report on the first session. Geneva, 1951 (WHO Techn. Report Series; 30)

Travelling study group on school health services 1953: Facts and figures of The Netherlands from the viewpoint of school health. Copenhagen, 1953

European seminar on school health services, held in Grenoble, 14-19 June, 1954. Geneva, 1955

European seminar on child health and the school, held in Noordwijk-aan-Zee, 21-31 August, 1963. Copenhagen, 1965

Adolescence

Health problems of adolescence. Geneva, 1965 (WHO Techn. Report Series; 308)

Expert committee on professional and technical education of medical and auxiliary personnel, 14th report. University health services. 1966 (WHO Techn. Report Series; 320)

Infectious diseases

Active immunization against common communicable diseases of childhood. Geneva, 1950 (WHO Techn. Report Series; 6)

European technical conference on the control of infectious diseases through vaccination programmes. 1960 (WHO Techn. Report Series; 198)

Diphtheria and pertussis vaccination; report of a conference of heads of laboratories producing diphtheria and pertussis vaccines. 1953 (WHO Techn. Report Series; 61)

Expert Committee on poliomyelitis. First report, 1954 (WHO Techn. Report Series; 81)

—, **Second report. 1958 (WHO Techn. Report Series; 145)**

—, **Third report. 1960 (WHO Techn. Report Series; 203)**

The role of immunization in communicable disease control. Geneva, 1961 (Public Health Papers, 8)

Accidents

Accidents in childhood; facts as a basis for prevention; report of an Advisory Group. Geneva, 1957 (WHO Techn. Report Series; 118)

Seminar on the prevention of accidents in childhood, held in Spa, Belgium, 16-25 July. Copenhagen, 1960

Handicapped children

Joint Expert Committee on the physically handicapped child; convened by WHO, with the participation of United Nations, ILO, and UNESCO; first report. Geneva, 1952 (WHO Techn. Report Series; 58)

The mentally subnormal child; report of a joint Expert Committee, convened by WHO, with the participation of United Nations, ILO, and UNESCO. Geneva, 1954 (WHO Techn. Report Series; 75)

Juvenile epilepsy; report of a study group. Geneva, 1957 (WHO Techn. Report Series; 130)

Day-centres

The care of well children in day-care centres and institutions; report of a joint UN/WHO Expert Committee, convened with the participation of FAO, ILO, and UNICEF. Geneva, 1963 (WHO Techn. Report Series; 256)

Davidson, F., et al., Care of children in day centres. Geneva, 1964 (Public Health Papers; 24)

Child psychiatry

- BOVET, L., Psychiatric aspects of juvenile delinquency. Geneva, 1951 (Monograph Series; 1)
- BUCKLE, D., & S. LBOVICI, Child guidance centres. Geneva, 1960 (Monograph Series; 40)
- GIBBENS, T. C. N., Trends in juvenile delinquency. Geneva, 1961 (Public Health Papers; 5)
- AINSWORTH, M. D., et al., Deprivation of maternal care; a reassessment of its effects. Geneva, 1962 (Public Health Papers; 14)

Dental health

- Dental health services for children; report on a seminar, held in Göteborg, 20-27 April, 1960. Copenhagen, 1961
- Expert Committee on dental health. Dental education. 1962 (WHO Techn. Report Series; 244)

Health education

- Teacher preparation for health education; report of a joint WHO/UNESCO expert committee 1960 (WHO Techn. Report Series; 193)